އަރަބި ބަސް ކިޔަވަމާ!

04 ވަނަ ބައި

[illegible]

تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ فَإِنَّهَا مِنْ دِينِكُمْ

عمر -رضي الله عنه-

ތިޔަބޭފުޅުން އަރަބި ބަސް އުނގެނުއްވާ!

ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން އެއީ ތިޔަބޭފުޅުންގެ ދީނުގެ ބައެއް ކަމުގައެވެ.

ތައްޔާރުކުރީ: ހާޝިމް މޫސާ (ތޮއްޑޫ)

مُقَدِّمَة

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ.

އެންމެ ރިވެތި ޙަމްދު ޘަނާއިން ﷲ އަށް ޙަމްދުކުރަމެވެ. އެކަލާނގެއީ ހުރިހާ ޞިފަތެއް ރިވިބޮޑުވެގެންވާ މާތް ވަޙީދު އިލާހެވެ. ޢާލަމްތަކަށް ރަޙްމަތެއްކަމުގައި ފޮނުއްވެވި މާތް ސާހިބާ މުޙައްމަދު (صلى الله عليه وسلم) އަށް ބަރަކާތާއި ސަލާމް ލެއްވުން އެދި ދުޢާކުރަމެވެ. ޢިލްމު އުނގެނުމާއި އުނގަންނައިދިނުމުގެ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަށް އެކަލޭގެފާނު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަސްކޮށްދެއްވިއެވެ.

މި ފޮތަކީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ކޮބުމި މުސްލިމު ޅަދުންނާއި އުމުރުންނަން، ހާއްސަކޮށް ކުޑަކުދިންނަށް ޢަރަބި ބަސް ދަސްކޮށްދިނުމަށް އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ތައްޔާރުކުރާ ސިލްސިލާ ފޮތްބައިގެ ހަތަރުވަނަ ފޮތެވެ. މި ފޮތުގެ ދަރިން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ކިޔަވާނީ މުދައްރިސެއްގެ ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއެއްގެ އެހީތެރިކަމާ އެކުގައެވެ. ކުޑަކުދިން ނޫންނަމަވެސް، އަދަން

އަރަބި ބަސް ދަސްކުރަން ފަށައިގަންނަ ބަޔަކަށްވެސް މި ފޮތުން އެހީތެރިކަމެއް ލިބިގެން ދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރަމެވެ.

މި ފޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހިމަނަން ގަސްތުކޮށްފައިވަނީ އަރަބި ބަހުގެ ގަވާއިދުގެ ބައެއް ފިލާވަޅުތަކެވެ. މިގޮތުން ހިމެނުނު ފިލާވަޅުތަކުން ދަރިވަރުން ހާސިލުވި މިންވަރު ބަލާނެ ފަރިތަކުރުންތަކެއްވެސް ހިމަނާފައިވަމެވެ.

އަޅުގަނޑުގެ ދުޢާއަކީ، އިލްމު އުނގެނުމާއި އުނގަންނައިދިނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތްތަކުގައި އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި، ހެޔޮ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބަރަކާތްލެއްވުމާއި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ދަރުމައާއި ޘަވާބު ހާސިލްވާނެ މަގު، މާތް الله އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ފަހިކޮށްދެއްވުމެވެ. އަދި ދެއްކުންތެރިކަމުން ސަލާމަތްކޮށްދެއްވައި ރައްކާތެރިކޮށްދެއްވުމެވެ. މާތް الله އަޅުމެންގެ އިލްމު އިތުރުކޮށްދެއްވާށި! އާމީން...

١٦ ޝަޢްބާން ١٤٣٦

01 އޮގަސްޓް 2015

-ހާޝިމް މޫސާ-

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ ފުރަތަމަ ދިރާސަތު

الضَّمَائِرُ (ބަދަލު ނަންތައް)

މި ދިރާސަތުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

ބަދަލު ނަމަކީ ކޮބައިކަން ހުލާސާކޮށް ބުނަން އެނގުން.

ކުލަޖައްސަވަމާ!

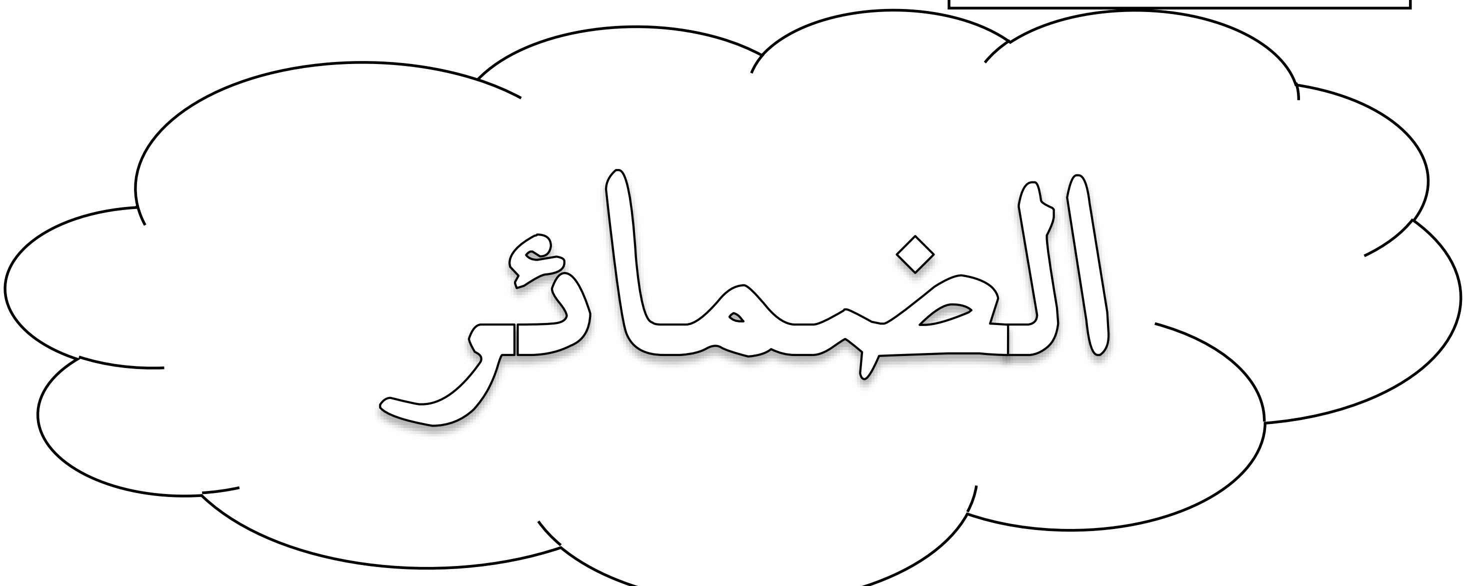

ضمير ބެހޭ ބައިތައް

- الضَّمِيرُ (ބަދަލުނަން)
  - بَارِزٌ (ފެންނަން އޮންނަ)
    - مُتَّصِلٌ (ގުޅިފައިވާ)
    - مُنْفَصِلٌ (ވަކިން އޮންނަ)
  - مُسْتَتِرٌ (ފޮރުވިފައިވާ)

❒ يَنْقَسِمُ الضَّمِيْرُ إِلَى قِسْمَيْنِ؛ (ބަދަލު ނަން ދެ ބަޔަކަށް ބެހެއެވެ. އެއީ)

✏ بَارِزٌ: (މިއީ ލިޔުމުގައި ފެންނަން އޮންނަ ބަދަލު ނަމެވެ.)

✏ مُسْتَتِرٌ: (މިއީ ލިޔުމުގައި ފެންނަން ނެތް، ފޮރުވިފައިވާ ބަދަލު ނަމެވެ.)

❒ وَ يَنْقَسِمُ الْبَارِزُ إِلَى قِسْمَيْنِ؛ (ލިޔުމުގައި ފެންނަން އޮންނަ ބަދަލު ނަން ދެ ބަޔަކަށް ބެހެއެވެ. އެއީ)

✎ مُنْفَصِلٌ: (ވަކިން އޮންނަ ބަދަލު ނަން) މިއީ އެހެން ކަލިމައަކާއި ގުޅުވައިގެން ލިޔެވޭން ބަދަލު ނަމެއް ނޫނެވެ. ކަލިމައެއްގެ ކުރީގައި ނުވަތަ ފަހަތުގައިވެސް ضَمِيْرُ مُنْفَصِلއެއް އޮވެދާނެއެވެ. މިފަދަ ބަދަލު ނަމުކުން ވާހަކަ ދައްކަން ފެށުމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. (ދެވަނަ ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ކިޔަވާނީ މިބައެވެ. إن شاء الله)

✎ مُتَّصِلٌ: (ގުޅިފައިވާ ބަދަލު ނަން) މިފަދަ ބަދަލުނަން އޮންނާނީ އަބަދުވެސް ކަލިމައެއްގެ ފަހަތުން އެ ކަލިމައަކާއި ގުޅިފައެވެ. اِسمއާއި فِعْلއާއި حَرْفގެ ފަހަތުންވެސް މިފަދަ ضَمِيْرُ ގުޅޭނެއެވެ. ضَمِيْرُ مُتَّصِل އަކުން ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުފެށޭނެއެވެ. (ތިންވަނަ ފިލާވަޅުން ފެށިގެން މިބައިތައް ގެނެސްދޭނެއެވެ. إن شاء الله)

❑ އަރަބި ބަހުގައި ވަނީ 14 ސަމީރެކެވެ. (ނުވަތަ 14 ބަދަލު ނަމެކެވެ.) ބަދަލު ނަމަކީ ދާތެއް (މީހެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަނެއް) ނުވަތަ މާނަވީ ސިފައެއްގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާ ނަންނަމެވެ. ވީމާ މިއީ

ކަށަވަރު ނަމެކެވެ. ބަދަލު ނަން ޙައްޤުވާ ފަރާތް އޮންނާނީ ކުރިން (ދެކެވެމުން ދިޔަ ވާހަކައެއްގައި) ޒިކުރުކުރެވިފައެވެ. ބަދަލު ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ނަންތައް ބެހިގެންވަނީ މައިގަނޑު ތިން ބައިކަށެވެ. އެއީ؛

1- "الْمُتَكَلِّمُ" (ވާހަކަދައްކާ ފަރާތް ނުވަތަ ފުރަތަމަ ފަރާތް)

މި ބައިގައި ހިމެނެނީ 2 ބަދަލު ނަމެވެ.

ޟަމީރުގެ ދިވެހި މާނަ	الضمائر المنفصلة	
އަހަރެން (އަންހެން/ފިރިހެން)	أنا	الْمُتَكَلِّمُ
އަހަރެމެން (އަންހެން/ފިރިހެން)	نَحْنُ	

2- "الْمُخَاطَبُ" (މުޚާތަބުކުރެވޭ ފަރާތް ނުވަތަ ދެވަނަ ފަރާތް)

މި ބައިގައި ހިމެނެނީ 6 ބަދަލު ނަމެވެ.

ޟަމީރުގެ ދިވެހި މާނަ	الضمائر المنفصلة	
ކަލޭ (ފިރިހެން)	أنتَ	الْمُخَاطَبُ
ކަލޭމެން ދެމީހުން (ފިރިހެން)*	أنتُما	
ކަލޭމެން (ފިރިހެން)*	أنتُم	

	أنتِ	ކަލޭ (އަންހެން)
	أنتُما	ކަލޭމެން ދެމީހުން (އަންހެން)
	أنتُنَّ	ކަލޭމެން (އަންހެން)

*(އަންހެނަކާއި ފިރިހެނަކު ހިމެނޭ ގޮތަށް ވެސް ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.)

3- "الْغَائِبُ" (ދުރުގައިވާ ފަރާތް ނުވަތަ ތިންވަނަ ފަރާތް)

މި ބައިގައިވެސް ހިމެނެނީ 6 ބަދަލު ނަމެވެ.

	الضمائر المنفصلة	ޟަމީރުގެ ދިވެހި މާނަ
الْغَائِبُ	هُوَ	އޭނާ/އޭތި/އެތަން (ފިރިހެން)
	هُما	އެދެމީހުން/ އެދެތަން/ އެދެއެތި (ފިރިހެން)*
	هُم	އެމީހުން (ފިރިހެން)*
	هِيَ	އޭނާ/އޭތި/އެތަން (އަންހެން)
	هُما	އެދެމީހުން/ އެދެތަން/ އެދެއެތި (އަންހެން)
	هُنَّ	އެމީހުން (އަންހެން)

*(އަންހެނަކާއި ފިރިހެނަކު ހިމެނޭ ގޮތަށް ވެސް ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.)

ބަދަލު ނަންބަރު މާނައާއިއެކު ހިތުން ދަސްކޮށް، ފުރައްޓިސަން ކިޔައިދޭށެވެ!					
ވ.ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

الدَّرْسُ الثَّانِي — ދެވަނަ ފިލާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ (ވަކިން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިލާވަޅުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

ކުދިވަރާއި ނުގުޅި ވަކިން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް މާނައާއިއެކު ތަފްސީލުކޮށް ބުނެން އެނގުން.

ކުރަޗައްސާރަމާ!

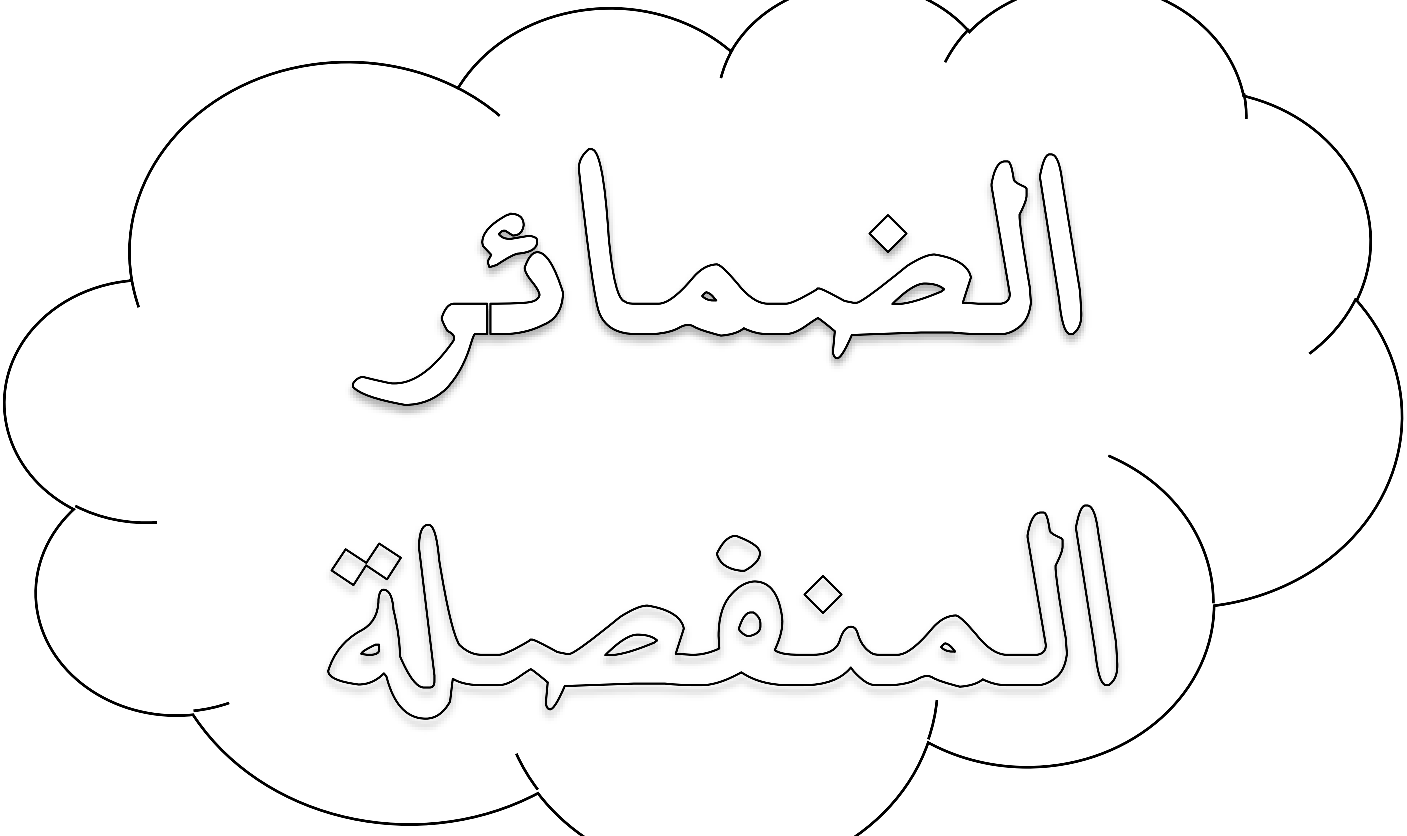

الْغَائِبُ (ދުރުގައިވާ ފަރާތް)

① هُوَ (އޭނާ/އޭތި/އެކަން)

(މިއިން ޟަމީރުކޮށްދެނީ ދުރުގައިވާ (ހަޤީޤީ ނުވަތަ މަޖާޒީ) އެންމެ ފިރިހެން ނަމަކަށެވެ. ވާހަކަ ދެކެވެމުން ދާއިރު ގޮތުގައި ހުރިނަމަވެސް ތިންވަނަ ފަރާތްކަމުގައި ވާނަމަ ބޭނުންކުރާނީ މި ބަދަލު ނަމެވެ.)

މިސާލު: "هَذَا صَدِيْقِي أَحْمَدُ، هُوَ تَاجِرٌ" "މިއީ އަހަރެންގެ އެކުވެރި އަޙްމަދު، އޭނާއަކީ ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ." (މިތަނުގައި ބަދަލު ނަން ޢާއިދުވަނީ އަޙްމަދަށެވެ. ވާހަކަ ދެކެވެމުން ދިޔައިރު ގޮތުގައި ހުރިނަމަވެސް، މުޚާޠަބުވީ އެހެން މީހަކަށެވެ. އަޙްމަދަކީ ތިންވަނަ ފަރާތްކަމުގައި ވުމުން "އޭނާ" މި ބަދަލުނަން ބޭނުންކުރީއެވެ.)

މިސާލު: "قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ"[1] "ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވާށެވެ! އެއީ އެއްކައުވަންތަ الله އެވެ." (މިތަނުގައި ބަދަލު ނަން ޢާއިދުވަނީ الله އަށެވެ.)

[1] سورة الإخلاص: 01

މިސާލު "كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ"[2] "ހަނގުރާމަކުރުން

ތިޔަބައިމީހުންގެ މައްޗަށް ފަރުޟުކުރައްވައިފިއެވެ. އެއީ، (އެކަމަކީ) ތިޔަބައިމީހުންނަށް ނުރުހޭ ކަމެއް ކަމުގައި ވަނިކޮށެވެ." (މިތާގައި ބަދަލު ނަން ބައްދުވަނީ "ހަނގުރާމަކުރުން" މި ނަމަށެވެ.)

② هُمَا (އެ ދެ މީހުން/އެ ދެ އެތި/ އެ ދެ ތަން)

(މިއިން ދަލީލުކޮށްދޭނީ ދުރުގައިވާ (ހަޤީޤީ ނުވަތަ މަޖާޒީ) ފިރިހެން ދޭއި ނަމަށެވެ. ނުވަތަ ފިރިހެން ނަމަކާއި އަންހެން ނަމަކަށެވެ.)

މިސާލު "ثَانِيَ ٱثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي ٱلْغَارِ"[3] "ދެމީހުންކުރެ އެކަކު ކަމުގައިވާ ހާލު، އެދެ ދެކަލުން (ޘަވްރު ފަރުބަދައިގެ) ގޮހޮރުގައި ތިއްބެވި ހިނދުގައެވެ." (މިތާގައި ބަދަލު ނަން ދަލީލުކޮށްދޭނީ ރަސޫލާ ﷺ އާއި އަބޫ ބަކުރު ރަޟިޔަﷲ އަންހު އަށެވެ.)

---

[2] سورة البقرة: 216

[3] سورة التوبة: 40

③ هُمْ (އެމީހުން)

(މީހުން ދެމީހުންނަށްވުރެ ގިނަ ފިރިހެނުންނަށް ކަލިމައެވެ. ނުވަތަ ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންނަށް ކަލިމައެވެ.)

މިސާލު "بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ"[4] "އަދި ކިޔުއްވާ! އެއުރެން މިއަދު ތިބީ ކިޔަމަންވެ ބޯލަނބައިގެންނެވެ." (މިތާގައި ބަދަލު ނަހަން ޖަމާއަތުވެސް ކާފިރުން މުސްތަޤްބަލުކުރަނީއެވެ.)

އިސްމުއްތަސިލް ފިޔަވައި جَمْعُ ވާ (ގިނަ އަދި މަޖްމޫ) ނަހަމަކަން ބޭނުންކުރާނީ ހިއެވެ. އަދި (އިސްމުއްތަސިލް ފިޔަވައި) ބޭނުން ނުވާ ކަންތައް އެއްބަސްކުރެވޭނެ ބޭނުންކުރާ އިސްތިމާލު. هُمْ ބޭނުންކުރާނީ ކަލިމައެއް ނޫނެވެ. ނަމަވެސް އަސްލު އިސްތިޢާލު هِيَ ބޭނުންކުރާނެވެ. މިވާ އަސްލު އުޅުނުގެންނެވި هِيَ ބޭނުންކުރާނެވެ.

[4] سورة الصافات: 26

④ هِيَ (އޭނާ/އެއީ/އެތަން/އެތަކެތި)

(މިއިން ތަފާތުކޮށްދޭނީ ދުރުގައިވާ (ހަޔާތީ ނުވަތަ މަޖާޒީ) އެކަނި އަންހެނުން ނަމަކަށެވެ. އިންސާނުން ފިޔަވައި جَمْعُ ތަކެއްޗަކަށްވެސް ބޭނުންކުރެވޭ މިގޮތަށެވެ.

މިސާލު "فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ"[5] "މާނަ، އެކަލޭގެފާނު އެ (އަސާ) އެއްލެވިއެވެ. ދެން އެއީ ދުވެދުވެހުރި ހަރުފައެއް އެއީ ވެއްޓިއެވެ."

(މިތަނުގައި ބަޔާނު ނަން ހަމަޖެހިފައިވަނީ އަސާއަށެވެ.)

މިސާލު "هَذِهِ كُتُبٌ جَدِيْدَةٌ، هِيَ كَثِيْرَةٌ" "މިއީ އައު ފޮތްތަކެކެވެ. އެއެއްޗެތި ގިނައެވެ." (މިތަނުގައި ބަޔާނު ނަން ހަމަޖެހިފައިވަނީ ފޮތްތަކަށެވެ.)

⑤ هُمَا (އެ ދެ މީހުން/އެ ދެ އެތި/ އެ ދެ ތަން)

(މިއިން ތަފާތުކޮށްދޭނީ ދުރުގައިވާ (ހަޔާތީ ނުވަތަ މަޖާޒީ) އަންހެން ދޭއި ނަމަކަށެވެ.)

[5] طه: 20

މިސާލު "فِي الْفَصْلِ طَالِبَتَانِ، هُمَا مِنَ الصِّيْن" "ކްލާސުގައި އަންހެން ދެ ދަރިވަރުން އުޅެއެވެ. އެ ދެ ކުދިންނަކީ ޗައިނާ ދެ ކުދިންނެވެ."

(މިސާލުގައި ބަދަލު ނަން ޢާއިދުވަނީ ކްލާސުގައި ތިބި ދެ ކުދިންނަށެވެ.)

⑥ هُنَّ (އެ އަންހެނުންތައް)

(މިއީން ތަކުރާރުކޮށްދޭނީ ދުރުގައިވާ ގިނަ އަންހެނުންތަކަށް ކަމަށެވެ. ޖަމާޢަތުން ހަމަޖެއްސުމަށް هُنَّ ބޭނުންކުރެ ނުކުރެވޭނެއެވެ.)

މިސާލު "آلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمْ"[6] "ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އަނބިންނަށް ޒިހާރުކުރާމީހުން (ދަންނާށެވެ!) އެކަނބަލުންނަކީ، ތިޔަބައިމީހުންގެ މައިންނެއް ނޫނެވެ." (މިސާލުގައި ބަދަލު ނަން ޢާއިދުވަނީ ޒިހާރުކުރެވޭ އަންހެނުންނަށެވެ.)

[6] سورة المجادلة: 02

(އިސްތިސްނާ ކިޔަވައި جَمْعُ ވާ (ޒަމީރު އަދި މަޤާމު) ނަސްބުކަރަންވެސް هُنَّ ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް އަސްލު އުސޫލަކީ هِيَ ބޭނުންކުރުމެވެ. ވީމާ އަސްލު އެދުވިގެންވަނީ هِيَ ބޭނުންކުރުމެވެ.)

الْمُخَاطَبُ (މުޚާޠަބުކުރެވޭ ފަރާތް)

① أَنْتَ (ކަލޭ)

(މިއީ ދަލީލުކޮށްދޭނީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ އެކަކު ފިރިހެނެއްކަމެވެ. އަންހެނަކާ މުޚާޠަބުކުރާ ބަސްގައި "أَنْتَ" ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.)

މިސާލު "إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا"[7] "ކަލޭގެފާނުވަނީ ހަމައެކަނި، އެދުވަހަށް ބިރުވެތިވާ މީހުންނަށް އިންޒާރުދެއްވާ ބޭކަލަކު ކަމުގައެވެ."

(މިތާގައި ބަޔާނު ބަސް ރައްދުވަނީ ރަސޫލާ ﷺ އަށެވެ.)

[7] سورة النازعات: 45

② أَنْتُمَا (ކަލޭމެން ދެ މީހުން)

(މީހުން ދަރިފުޅުކޮށްދިނި މުޚާޠަބުކުރާކަމަށް ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނުންކަމުގެ.)

މިސާލު "بِـَٔايَـٰتِنَآ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَـٰلِبُونَ"[8] "މިޔަނިޔަސްކަލާނގެ

ދެއްވި މުޢުޖިޒާތުގެ ސަބަބުން، ދިރާ ދުނިޔަރުންނާއި، ދިރާ ދުނިޔަރުންނަށް

ބަލައިވެ މީހުންނަކީ (ނަސްރުދިނީ) ގަދަވާނެ މީހުންނެވެ." (މުސާގެ ބޭބެ

ނަން ޢައްދުވަނީ މޫސާއާއި ހާރޫނު عليهما السلام އެވެ.)

③ أَنْتُمْ (ކަލޭމެން)

(މީހުން ދަރިފުޅުކޮށްދިނި މުޚާޠަބުކުރާކަމަށް ގިނަ ފިރިހެނުންނަކަށްވެ. ނުވަތަ

ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންކަމުގެ.)

މިސާލު "وَلَا تَهِنُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ"[9]

---

[8] سورة القصص: 35

[9] سورة آل عمران: 139

"ތިޔަބައިމީހުން (ފިރިހެން) ނިކަމެތި ނުވާނެތެވެ! އަދި، ތިޔަބައިމީހުން ހިތާމަވެސް ނުކުރާށެވެ! މަތިވެރިކަން ބޮޑުވެގެންވާ ބައަކީ ތިޔަބައިމީހުންނެވެ. (އެއީ) ތިޔަބައިމީހުން މުއުމިނުން ކަމުގައި ވާނަމައެވެ." (މިއާޔަތި ބަދަލު ނަސް ޙައްދުވަނީ މުސްލިމުންނަށެވެ.)

④ أَنْتِ (ކަލޭ)

(މިއިން ދަލީލުކޮށްދެނީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ އެންމެ އަންހެނެއްކަމެވެ. ފިރިހެނާ މުޚާޠަބުކޮށް ބުނާއިރު "أَنْتِ" ބުނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.)

މިސާލު "هَلْ أَنْتِ طَبِيبَةٌ؟" "ކަލޭއަކީ ޑޮކްޓަރެއްތަ؟"

⑤ أَنْتُمَا (ކަލޭމެން ދެ މީހުން)

(މިއިން ދަލީލުކޮށްދެނީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ދެ އަންހެނުންކަމެވެ.)

މިސާލު "أَنْتُمَا طَالِبَتَانِ مُجْتَهِدَتَانِ" "ތިޔަ ދެކުދިންނަކީ ކިޔެވުމަށް ގަދައަޅައި މަސައްކަތްކުރާ ދެކުދިންނެވެ."

⑥ أَنْتُنَّ (ކަލޭމެން)

(މިއިން ތަޚުޞީޞުކޮށް މުޚާޠަބުކުރާ ގިނަ އަންހެނުންނަށްބޭނުންކުރާލަފުޒެވެ. ފިރިހެނުން ހިމެނޭގޮތުން أَنْتُنَّ ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.)

"مَنْ أَنْتُنَّ يَا أَخَوَات؟" "އޭ އުޚުތުންނޭ! ކަލޭމެންނަކީ ކޮން ބައެއް ހެއްޔެވެ؟"

الْمُتَكَلِّمُ (ވާހަކަދައްކާ ފަރާތް)

① أَنَا (އަހަރެން)

(މިއިން ތަޚުޞީޞުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާނީ އެކަކު މީހެއްކަމަށް. ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންނަށްވެސް ބޭނުންކުރެވޭ ލަފުޒެކެވެ. އަދި އަންހެނުން ފިރިހެނުން ކަމުގެ ޖިންސަކަށް ނުވިސްނަމަވެސް (މިސާލަކަށް: ﷲ އާއި މަލާއިކަތުންނަށްވެސް) ބޭނުންކުރާނީ މިގޮތަށެވެ.

މިސާލު　"إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدْنِي"[10]

[10] طه: 14

"ހަމަކަށަވަރުން، ތިމަންނަރަސްކަލާނގެއީ الله އެވެ. ތިމަންނަރަސްކަލާނގެ ފިޔަވައި، އިލާހަކު ނުވެއެވެ. ފަހެ، ތިމަންނަރަސްކަލާނގެއަށް ޢިބާދަތް ކުރާށެވެ!" (މިތާގައި ބަޔާނު ނަފްސު ޝަރަފުވެރި الله އަށެވެ.)

މިސާލު "اِسْمِي مُوسَى. أَنَا طَالِبٌ" "އަހަރެންގެ ނަމަކީ މޫސާއެވެ. އަހަރެންނަކީ ކިޔަވާކުދިއެކެވެ."

މިސާލު "اِسْمِي خَدِيجَة. أَنَا طَالِبَةٌ" "އަހަރެންގެ ނަމަކީ ޚަދީޖާއެވެ. އަހަރެންނަކީ ކިޔަވާކުދިއެކެވެ."

② نَحْنُ (އަހަރެމެން)

(މިއީ ދެމީހުންނާއި ގިނަ ބައިމީހުން ދެއްކުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ. ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންނަށް ބޭނުންކުރެވޭ ބަހެކެވެ. އަދި އަމިއްލަ ނަފްސަށް މަތިވެރިކަމުގެ ގޮތުންވެސް نَحْنُ ބޭނުންކުރެއެވެ. މިސާލަކަށް؛ الله ތަޢާލާ ކަލާމުގެ ޤުރުއާނުން ނިސްބަތްކޮށްލައްވައި نَحْنُ ބޭނުންކުރައްވާފައިވެއެވެ.)

މިސާލު "وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ وَٱلنَّصَـٰرَىٰ نَحْنُ أَبْنَـٰٓؤُا۟ ٱللَّهِ وَأَحِبَّـٰٓؤُهُۥ"[11]

"ޔަހޫދީންނާއި، ނަޞާރާއިން ބުނެތޫއެވެ. ތިމަންމެންނީ، الله ގެ ދަރިންނެވެ.

އަދި އެކަލާނގެ ލޯބިވެތިވެގެންވާ މީހުންނެވެ." (މާނައި ބަދަލު ނަން

ރައްދުވަނީ ޔަހޫދީންނާއި ނަޞާރާއިންނަށެވެ.)

މިސާލު "إِنَّا نَحْنُ نُحْيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ"[12] "ހަމަކަށަވަރުން،

ދިރުއްވަނީވެސް، އަދި މަރުދަންނަވަނީވެސް، ހަމަ ތިމަންރަސްކަލާނގެއެވެ.

އަދި (އެންމެހާ ތަކެތި) ރުޖޫޢަވުންވަނީ ތިމަންރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތަށެވެ."

(މާނައި ބަދަލު ނަން ރައްދުވަނީ الله އަށެވެ.)

[11] سورة المائدة: 18

[12] سورة ق: 43

التَّدْرِيْبُ 2.1 ތަރިޔަކުރުން 2.1

ބަދަލު ނަމުން ދަލީލުކޮށްދެނީ ކޮން ބައެއްކަން ލިޔާށެވެ!

هُوَ ދަލީލުކޮށްދެނީ ދުރުގައިވާ އެއްހެ ފިރިހެނަކަށެވެ.

هُمَا ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

____

هُمْ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

____

هِيَ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

هُنَّ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

أَنْتَ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

أَنْتُمَا ދަލީލުކޮށްދެނީ މުޚާޠަބުކުރާ ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނަކަށެވެ.

أَنْتُمْ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

____

أَنْتِ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

أَنْتُمَا ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

____

أَنْتُنَّ ދަލީލުކޮށްދެނީ މުޚާޠަބުކުރާ ގިނަ އަންހެނުންނަށެވެ.

أَنَا ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

نَحْنُ ދަލީލުކޮށްދެނީ ________________________

ވ. ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

الدَّرْسُ الثَّالِثُ ތިންވަނަ ދިރާސާ

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމަތާއި ގުޅިގެން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ދިރާސާގެން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

فعل ماضي ގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ ބަދަލު ނަންތަކުގެ ތެރެއިން فاعل (ކަންކުރާ ފަރާތް)ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ބަދަލު ނަންތައް ދަސްކޮށްދުމެވެ.

ކުލަޖައްސަވާލަމާ!

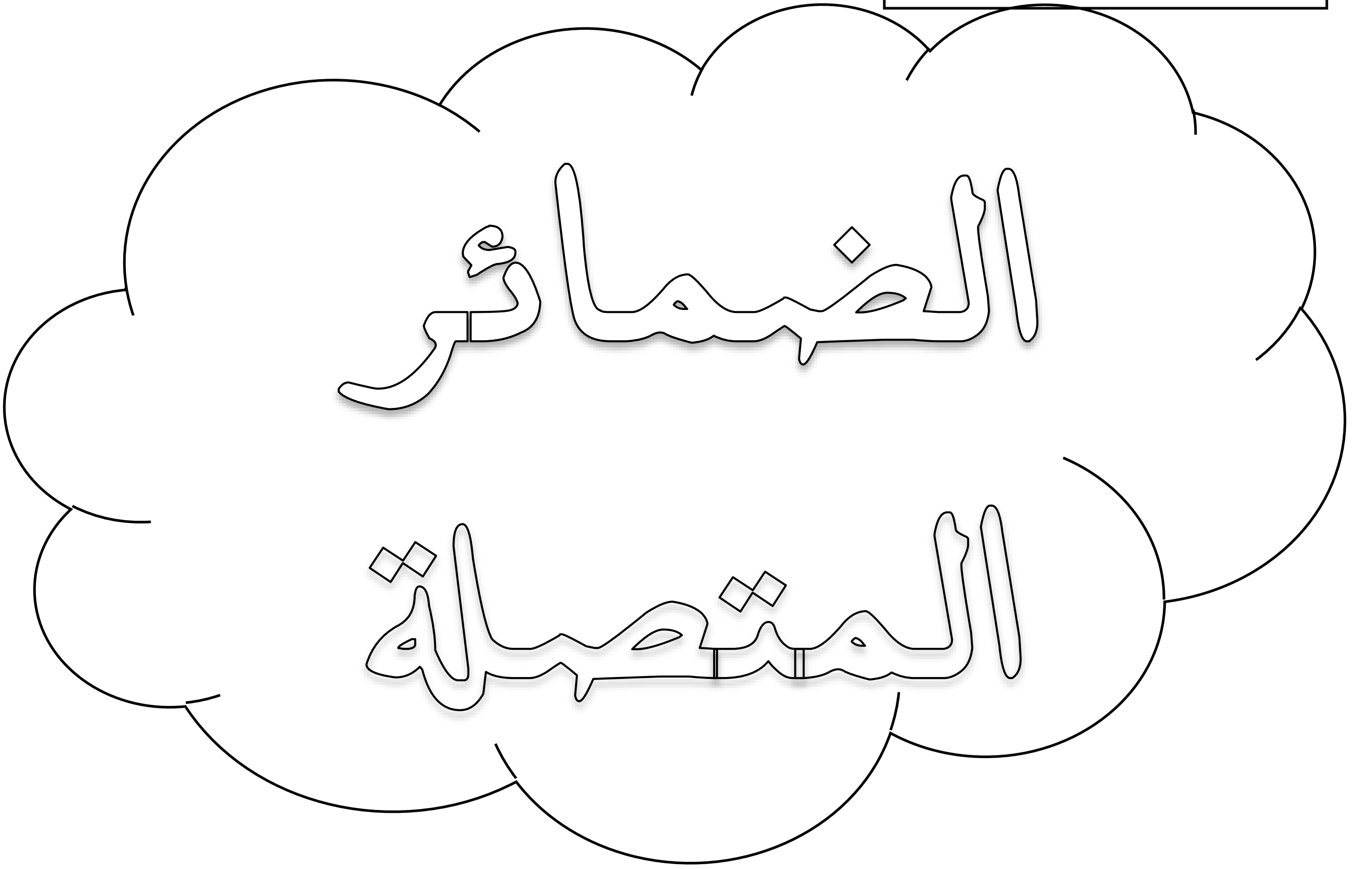

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމައާއި ގުޅިފައިވާ ބަދަލު ނަންތައް)

މިފަދަ ބަދަލުނަން އޮންނާނީ އަބަދުވެސް ކަލިމައެއްގެ ފަހަތުން އެ ކަލިމައަކާއި ގުޅިފައެވެ. ضَمِيْرُ مُتَّصِل އަކުން ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުފެށޭނެއެވެ. މިފަދަ ضَمِيْرُ ގުޅިފައިވާ ކަލިމައަކީ اِسْم އަކަށް ނުވަތަ فِعْل އަކަށް ނުވަތަ حَرْف އަކަށްވެސް ވެދާނެއެވެ.

فِعْل ގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ ބަދަލު ނަމަކީ فَاعِلُ (ކަން ކުރާ ފަރާތް) ނުވަތަ مَفْعُولُ (ކަން ޙައްދުވާ ފަރާތް)ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ބަދަލު ނަމެވެ. فِعْل مَاضِي (ނިމުނުކަން/ ނިމިނިމުނުކަން)ގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ ކަން ކުރާ ފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަވާ ބަދަލު ނަންތައް فِعْل مُضَارِعُ (ވާކަން/ވާވޭކުރިކަން)ގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ ކަން ކުރާ ފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަވާ ބަދަލު ނަންތަކާއި فِعْل أَمْر (އަމުރު)ގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ އަމުރުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަވާ ބަދަލު ނަންތަކާއި ޚާއްސަވެސް ވަރަށް ތަފާތުތަކެއް ހުންނާނެއެވެ.

ނަމަވެސް اسمއާއި حرفގެ ފަރަގަށް ގުޅޭ ބަދަލު ނަސްބަކާއި فعلގެ ފަރަގަށް ގުޅޭ ކަސް ރަފްޢުވާ ފަރާތުގެ މާނަ ދުރުވާ ބަދަލު ނަސްބައި އާއިގެއްވެސްނުވެއެވެ.

ތިރީގައި މިވާ ތަވާތުރުން، ކަލިމަޔާއިގެ ފަރަގަށް ގުޅޭ ބަދަލު ނަސްބައި ދެންގަސްނަކަން ފަސޭހަވާނެއެވެ. މި ތަވާތުރުގައިވާ ބައިތަކު ވަކިވަކިން ތަފްސީލުކޮށް، ކުރިއަށްއޮތް ދިރާސާތަކުގައި ގެނެސްދޭނަމެވެ. إن شاء الله

ނޯޓް:

(...) ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ކުރިން ތަފްޞީލުކުރެވޭ ފުރުވިފައިވާ ބަދަލު ނަމޫނާއެވެ.

(×) އަލުން ކިޔާނީ މުނާސަބުކަމުގެ ފަރާތަށެވެ. (މިއީ އާންމު އުސޫލެވެ.) ވަރަކަ ދަށްކާ ފަރާތަށް އަލުންކިޔުމުގައި ބޭނުމުއްނުކުރާނެއެވެ. ދުރުގައިވާ ފަރާތަށް އަލުންކިޔުމުން ބޭނުންކުރާ ވަކި ހާއްސަ ގޮތެއް އޮވެއެވެ.

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَة		الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة							
		الماضي		المضارع		الأمر		الاسم	الحرف
		فاعل	مفعول	فاعل	مفعول	فاعل	مفعول		
الْمُذَكَّر (ފިރިހެން)	هُوَ	...	هـ	...	هـ	×	هـ	هـ	هـ
	هُمَا	ا	هُمَا	ا	هُمَا	×	هُمَا	هُمَا	هُمَا
	هُمْ	و	هُمْ	و	هُمْ	×	هُمْ	هُمْ	هُمْ
الْمُؤنث (އަންހެން)	هِيَ	...	هَا	...	هَا	×	هَا	هَا	هَا
	هُمَا	ا	هُمَا	ا	هُمَا	×	هُمَا	هُمَا	هُمَا
	هُنَّ	نَ	هُنَّ	نَ	هُنَّ	×	هُنَّ	هُنَّ	هُنَّ
الْمُذَكَّر (ފިރިހެން)	أَنْتَ	تَ	كَ	...	كَ	...	كَ	كَ	كَ
	أَنْتُمَا	تُمَا	كُمَا	ا	كُمَا	ا	كُمَا	كُمَا	كُمَا
	أَنْتُمْ	تُمْ	كُمْ	و	كُمْ	و	كُمْ	كُمْ	كُمْ
الْمُؤنث (އަންހެން)	أَنْتِ	تِ	كِ	ي	كِ	ي	كِ	كِ	كِ
	أَنْتُمَا	تُمَا	كُمَا	ا	كُمَا	ا	كُمَا	كُمَا	كُمَا
	أَنْتُنَّ	تُنَّ	كُنَّ	نَ	كُنَّ	نَ	كُنَّ	كُنَّ	كُنَّ
	أَنَا	تُ	ي	...	ي	×	ي	ي	ي
	نَحْنُ	نَا	نَا	...	نَا	×	نَا	نَا	نَا

ދެވަނަ ފިޔަވަޅުގައި އަހަރެމެން ވާނީ الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَة (ވަކިން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)ގެ ބައިތައް އޮޅޭ މާނައާއި އެކު ކިޔަވާލާފައެވެ. އަރަބި ބަހުގައި މިފަދަ ބަދަލު ނަންތައް (ވަކިން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް) ހުރިހައި ހާލަތްތަކުގައި ބޭނުކުރުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. މިވާ އެ ބަދަލު ނަންތަކުގެ މާނަ ދޭހަވާ، الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމަޔާއި ގުޅިފައިވާ ބަދަލުނަންތައް) ބޭނުންކުރަން ޖެހެއެވެ. އިސްވެދިޔަ ތަފާސްގައިވާ ބައިތަކުން މި ފިޔަވަޅުގައި އަހަރެމެން ކިޔަވާނީ فِعْلُ مَاضِي ގެ ފަހަތުން ގުޅޭ فَاعِل ގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ضَمِيْر مُتَّصِل އެވެ.

فِعْلُ مَاضِي ގެ ފަހަތުން ގުޅޭ فَاعِلُ ގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ضَمِيْرُ مُتَّصِل

فِعْل ގެ އަސްލު ސީޣާއަކީ ދުރުގައިވާ އެންމެ ކުރުހަނަކަށް (هُوَ އަށް) ބުނެވޭތީ فِعْل ماضي އެވެ. މިވާ فِعْل ماضي ގެ ފަހަތުން އެއްވެސް ضمير އެއް ގުޅިފައި ނުވާނަމަ އޭގެ ދަލީލުގައި فاعل އަކީ ދުރުގައިވާ އެންމެ

ފިޔަވަޅުއަޅާލަމެވެ. އަރަބި ބަހުގައި، فاعلގެ ޞީޣާތަކާއި އަދަދުތަކަށް އަންނަ ބަދަލުގެ ސަބަބުން فِعْلއަށްވެސް ބަދަލު އަންނާނެއެވެ.

فِعْل مَاضِيގެ ޒަމާނާ ގުޅޭ، فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل

الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة
المتكلم		المخاطب		الغائب	
تُ	أنا	تَ	أنتَ	...	هُوَ
نَا	نَحْنُ	تُمَا	أنتُما	ا	هُما
		تُمْ	أنتُم	و	هُم
		تِ	أنتِ	...	هِيَ
		تُمَا	أنتُما	ا	هُما
		تُنَّ	أنتُنَّ	نَ	هُنَّ

فاعلއަކީ ދުރުގައިވާ އެންމެ ފިޔަވަޅުން ފުރަތަމައި އެއްޗެއް ފަރާތެއްކަން އެންގޭއިރުން ބޭނުންކުރާ އެ ފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ގުޅިފައިވާ ބަދަލު ނަމެވެ، فِعْل ماضيގެ ޒަމާނާ ގުޅުވާލައިގެ. މިތާގައި ދިމާލި އެކަން ކުރުމުގައި އަމިއްލަދާއިރާ ގޮތެވެ.

ނޯޓް؛ މި ފިލާވަޅުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ فِعْل ماضيގެ ޤަވާޢިދަށް މާނަކޮށްފައިވަނީ ނިމުނުކަން ދޭހަކޮށްދޭ ގޮތަށެވެ. ނިމިނިމުނުކަން ދޭހަވާ ގޮތަށްވެސް މާނަކުރެވިދާނެއެވެ.

هو ⇦ فَعَلَ (އޭނާ (އެ ފިރިހެން މީހާ) ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު: الطَّالِبُ كَتَبَ الدَّرْسَ (ދަރިވަރު ފިލާވަޅު ލިޔެފިއެވެ.)

كَتَبَ (އޭނާ ލިޔެފި). މިއީ فِعْلُގެ އަސްލު ސީޣައެވެ. "كَتَبَ" މިހެން ބޭނުމުން އެއިން އަންގައިދެނީ އެކަކުކަމާއި ދުރުގައިވާ އެންމެ ފިރިހެނެއްކަމެވެ.

❖ އެކަކުކަމާއި ދުރުގައިވާ ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނެއްކަން އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ هما މާނަ ދޭހަކޮށް ދެވޭގޮތަށް ބަދަލުނުކުރަކޮށްވާ (ا) فِعْلގެ އަސްލު ސީޣައިގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތުން އިތުރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. މި އަލިފަށް ކިޔަނީ أَلِفُ الْاِثْنَيْنِ (ދެ މީހުންކަން އަންގައިދޭ އަލިފް)އެވެ.

هما ⇦ فَعَلَ + ا = فَعَلَا (އެ ދެ މީހުން ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު الطَّالِبَانِ كَتَبَا الدَّرْسَ (ދެ ދަރިވަރަ ފިލާވަޅު ލިޔުއްޖެއެވެ.)

كَتَبَا (އެ ދެ މީހުން ލިޔުއްޖެ) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ

އެކަސްކަމީ ދެކުރެވެއީވެ ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނެއްކަމެވެ.

❖ އެކަސްކަމީ ދެކުރެވެއީވެ ގިނަ ފިރިހެނުންތަކެއް ނުވަތަ ފިރިހެނުންތަކާއި

އަންހެނުންތަކެއްކަން އަންގައިދޭނެ ބޭނުންތެރި هم ގެ މާނަ ދެއްކޭނީ

ގޮތުގައިވާ ބަދަލުނަންކަމަށްވާ (و) فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުރުޚައިގައިވާ ކަލިމައިގެ

ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހެނީއެވެ. މި އަކުރަށް ކިޔަނީ وَاوُ الْجَمَاعَة (ގިނަ

މީހުންކަން އަންގައިދޭ ވާވު)އެވެ.

هم ⇦ فَعَلَ + و = فَعَلُوا (އެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލުގައި هم ގެ މާނަ ދެއްކޭނީ ގޮތުގައިވާ ބަދަލު ނަމަކީ ވާވެ. و ގެ

ފަހަތުގައިވާ ا އަކީ ލިޔުމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނަމަވެސް ކިޔުމުގައި ބޭނުންކުރާ

އަކުރެއް ނޫނެވެ. فِعْلُ ގެ ފަހަތަށް و ގުޅުމުން فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުރުޚައިގައިވާ

ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ލިޔަންޖެހެނީ ޟައްމައެވެ.

މިސާލު: الطُّلَّابُ كَتَبُوا الدَّرْسَ (ދަރިވަރުންތައް ފިލާވަޅު ލިޔުއްވިއެވެ.)

كَتَبُوا (އެމީހުން ލިޔުއްވި) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަކަށްވުރެ ދުރުގައިވާ ގިނަ ފިރިހެނުންތަކެއް ނުވަތަ ފިރިހެނުންތަކާއި އަންހެނުންތަކެއްކަމެވެ.

❖ އެކަކަށްވުރެ ދުރުގައިވާ އެކަކު އަންހެނުންނާކަން އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ ކަން އަންހެނުންކަމުގެ ބޭނުންކަމާ تَاءُ التَّأْنِيْث (تْ) فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަމުގައިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.

هي ⇦ فَعَلَ + تْ = فَعَلَتْ (އޭނާ (އެ އަންހެން މީހާ) ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު: الطَّالِبَةُ كَتَبَتْ الدَّرْسَ (އަންހެން ދަރިވަރު ފިލާވަޅު ލިޔުއްވިއެވެ.)

كَتَبَتْ (އޭނާ ލިޔުއްވި) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަކަށްވުރެ ދުރުގައިވާ އެކަކު އަންހެނެއްކަމެވެ. (تْ)އަކީ فاعلގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ބަދަލުގައިވާ ސުކޫނެވެ. (تْ)އަކީ ކިޔާނީ تاء التأنيثއެވެ. އެއީ ކަން އަންހެނުންކަމުގެ ބޭނުންކަމާ އަކުރެކެވެ.

❖ އެކަސްކުރި ދުރުގައިވާ ދެ އަންހެނުންނަކަށް އިޝާރާތްދޭން ބޭނުންނަމަ فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމަގެ ފަހަތަށް ކަން އަންހެނުންކަމުގެ ބޭނުންކުރާ تاء التأنيث (تْ) އާއިއުކު هما ގެނަ ދަރަކާތްތަ ގުޅިގެންވާ ބަދަލުނަހަންކަމުގެ (ا) އިތުރުކުރަން ޖެހެއެވެ.

هما ⇦ فَعَلَ + تَا = فَعَلَتَا (އެ ދެ މީހުން (ދެ އަންހެނުން) ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު الطَّالِبَتَانِ كَتَبَتَا الدَّرْسَ (ދެ އަންހެން ދަރިވަރުން ފިލާވަޅު ލިޔުއްޖެއެވެ.)

كَتَبَتَا (އެ ދެ މީހުން ލިޔުއްޖެ) މިހެން ބުނުމުން އެއީން އަންހެނުންގައިވާ އެކަސްކުރި ދުރުގައިވާ ދެ އަންހެނުންނަށް. އަންހެނުންކާއި ފިރިހެނުންކާ ނުވަތަ ދެ ފިރިހެނުން އެކަސް ކުރިކަމަށް ދޭހަވެ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

❖ އެކަސްކުރި ދުރުގައިވާ ގިނަ އަންހެނުންބޭކަކަށް އިޝާރާތްދޭން ބޭނުންނަމަ هنّ ގެނަ ދަރަކާތްތަ ގުޅިގެންވާ ބަދަލުނަހަންކަމުގެ (نَ) فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމަގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހެއެވެ.

فِعْلُގެ ފަހަތަށް نَ ގުޅުވުމުން فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނަކަށްވާ ކަލިމަތިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަޒްމްޖެހޭ ސުކޫނެވެ.

هنّ ⇦ فَعَلَ + نَ = فَعَلْنَ (އެމީހުން (އަންހެނުންތައް) ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު الطَّالِبَاتُ كَتَبْنَ الدَّرْسَ (އަންހެނުން ދަރިވަރުންތައް ފިލާވަޅު ލިޔުއްޖެ.)

كَتَبْنَ (އެމީހުން ލިޔުއްޖެ) މިހެން ބުނުމުން އެއިން އަންގައިދެނީ އެކަންކުރީ ދުރުކަމިވާ އަންހެނުންތަކެއްކަމެވެ. ފިރިހެނުން އެ ކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލެއް ނުކޮށްދޭނެއެވެ.

❖ އެކަންކުރީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ އެކަކު ފިރިހެނުންނަކަސް އަންހެނުންނަކަސް ބުނުމުގަ أنتَގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ގުޅުވައިވާ ބަދަލުކުރަންކަމަށްވާ (تَ) فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނަކަށްވާ ކަލިމަތިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. فِعْلُގެ ފަހަތަށް تَ ގުޅުވުމުން فِعْلُގެ އަސްލު ސުކޫނަކަށްވާ ކަލިމަތިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަޒްމްޖެހޭ ސުކޫނެވެ.

أنتَ ⇦ فَعَلَ + تَ = فَعَلْتَ (ކަލޭ (ތިޔަ ފިރިހެނާ) ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު أَنْتَ كَتَبْتَ الدَّرْسَ (ކަލޭ ފިލާވަޅު ލިޔެފިއެވެ.)

كَتَبْتَ (ކަލޭ ލިޔެފިއެވެ.) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަކަށްކަމި މުޚާޠަބުކުރެވޭ އެންމެ ފިރިހެނަކަށްކަމެވެ.

❖ އެކަކަށްކަމި މުޚާޠަބުކުރުން ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނަކަށްކަމަ އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ أَنتُمَاގެ މާނަ ދެމީހުންނަށް ގުޅިފައިވާ ބަދަލުވަނަކަމުގާ (تُمَا) فِعْلِގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހެނީއެވެ. فِعْلِގެ ފަހަތަށް تُمَا ގުޅުވުމުން فِعْلِގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަހަންޖެހޭނީ ސުކޫނެވެ.

أنتما ⇦ فَعَلَ + تُمَا = فَعَلْتُمَا (ކަލޭމެން ދެ މީހުން ކަމެއް ކޮށްފި)

މިސާލު أَنْتُمَا كَتَبْتُمَا الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ދެމީހުން ފިލާވަޅު ލިޔެފިއެވެ.)

كَتَبْتُمَا (ކަލޭމެން ދެމީހުން ލިޔުނީ) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަންކުރީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނަކަށެވެ.

❖ އެކަންކުރީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ގިނަ ފިރިހެނުންތަކަކަށް ނުވަތަ ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންތަކަށް އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ أَنتُمْ ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ގޮތުގައިވާ ބަޔަކުންނަށްކަމަށްވާ (تُم) فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުކޫނަކާއިގައިވާ ކަޑަމައިގެ ފަހަތުން އިތުރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. فِعْلُ ގެ ފަހަތަށް تُم ގުޅުވުން فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުކޫނަކާއިގައިވާ ކަޑަމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަހަންޖެހޭނީ ސުކޫނެވެ.

أنتم ⇦ فَعَلَ + تُمْ = فَعَلْتُمْ (ކަލޭމެން ކަމެއް ކުރީ)

މިސާލު: أَنْتُم كَتَبْتُم الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ފިލާވަޅު ލިޔުނީއެވެ.)

كَتَبْتُمْ (ކަލޭމެން ލިޔުނީ) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަސްކަމީ

މުޚާޠަބުކުރާ ގިނަ ފިރިހެނުންނަށްކަމާ ނުވަތަ ފިރިހެނުންނާއި

އަންހެނުންނަށްކަމާއެވެ.

❖ އެކަސްކަމީ މުޚާޠަބުކުރާ އެކަކު އަންހެނަކުކަން އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ

أنتِގެ މާނަ ދޫކޮށްދީ ގެންގުޅުއްވާ ބަދަލުނަގަންޖެހޭނީ (تِ) فِعْلގެ އަސްލު

ސިއްރުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހެނީއެވެ. فِعْلގެ ފަހަތަށް

تِ ގުޅުވުމުން فِعْلގެ އަސްލު ސިއްރުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި

ޒަބަރުޖެހުނީ ސުކޫނެވެ.

أنتِ ⇦ فَعَلَ + تِ = فَعَلْتِ (ކަލޭ (އިރު އަންހެނާ) ކަމެއް ކުރީމު)

މިސާލު أَنْتِ كَتَبْتِ الدَّرْسَ (ކަލޭ ދިރާސާ ލިޔުނީމެވެ.)

كَتَبْتِ (ކަލޭ ލިޔުނީ) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަސްކަމީ

މުޚާޠަބުކުރާ އެކަކު އަންހެނަކަށްކަމެވެ.

❖ އެކަނިވެރި މުޚާޠަބުކުރާ ދެ އަންހެނުންނާއި އަންގައިދޭން ބޭނުންކުރަ

أَنتُمَاءَ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައިވާ ބަދަލުތަކެއްނުކުރާ (تُما) فِعْلَ

އަށް ޚާއްޞަކޮށްދާ ކަމަޒީގައި ފަހަތުން އިތުރުކުރަން ޖެހެނީއެވެ. فِعْلَ

ފަހަތުން تُما ގުޅުވާން فِعْلَ އަށް ޚާއްޞަކޮށްދާ ކަމަޒީގައި ފަދަ

އަކުރުތައް ޙިއްސާޖެހިނީ ސުކޫނެވެ.

أنتما ⇦ فَعَلَ + تُمَا = فَعَلْتُمَا (ކަލޭމެން ދެ މީހުން (ދެ އަންހެނުން) ކަމެއް

ކުރީމު)

މިސާލު: أَنْتُمَا كَتَبْتُمَا الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ދެމީހުން ފިލާވަޅު ލިޔުނީމު.)

كَتَبْتُمَا (ކަލޭމެން ދެމީހުން ލިޔުނީ) މިހެން ބޭނުންކުރަނީ އެއީ އަންގައިދޭނީ

އެކަނިވެރި މުޚާޠަބުކުރާ ދެ އަންހެނުންނަށެވެ.

❖ އެކަނިވެރި މުޚާޠަބުކުރާ ގިނަ އަންހެނުންނާއިބެހޭ އަންގައިދޭން

ބޭނުންކުރަ أَنتُنَّ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައިވާ ބަދަލުތަކެއްނުކުރާ (تُنّ)

فِعْلَ އަށް ޚާއްޞަކޮށްދާ ކަމަޒީގައި ފަހަތުން އިތުރުކުރަން ޖެހެނީއެވެ.

فِعْلގެ ފަހަތަށް تُنَّ ގުޅުވުމުން فِعْلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަހަންޖެހޭނީ ސުކޫނެވެ.

أنتنّ ⇦ فَعَلَ + تُنَّ = فَعَلْتُنَّ (ކަލޭމެން (ތިޔަ އަންހެނުންނަށް) ކަމަށް ބުނުމަށް)

މިސާލު أَنْتُنَّ كَتَبْتُنَّ الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ފިލާވަޅު ލިޔުނީއެވެ.)

كَتَبْتُنَّ (ކަލޭމެން ލިޔުނީ) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދޭނީ އެކަކަށްވުރެ މުޚާޠަބުކޮށް އަންހެނުންކަމާއިކަމެވެ. ލިޔުނުން އެ ކަން ކުރިކަމަކަށް ދަލާލަތު ކުރަނީއެވެ.

❖ އެކަނިކަމާ އަހަރެންކަން އަންގައިދޭން ބުނުންތަކަ أناގެ މާނަ ދަލާލަތު ގެނައުމާ ބަދަލުނުވާނެކަމާ (تُ) فِعْلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހެއެވެ. فِعْلގެ ފަހަތަށް تُ ގުޅުވުމުން فِعْلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ޖަހަންޖެހޭނީ ސުކޫނެވެ.

أنا ⇦ فَعَلَ + تُ = فَعَلْتُ (އަހަރެން ކަމަށް ބުނުމަށް)

މިސާލު أَنَا كَتَبْتُ الدَّرْسَ (އަހަރެން ފިލާވަޅު ލިޔުނީމެވެ.)

كَتَبْتُ (އަހަރެން ލިޔުނިން) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަންކުރީ އަހަރެންކަމަށް.

❖ އެކަންކުރީ އަހަރެމެންކަން އަންގައިދޭން ބޭނުންނަމަ نحن ގެ މާނަ ފާހަގަކޮށްދޭ ގުޅިފައިވާ ބަދަލުނަންކަމަށްވާ (نَا) فِعْل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. فِعْل ގެ ފަހަތަށް نَا ގުޅުވުމުން فِعْل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ލިޔަންޖެހޭނީ ސުކޫނެވެ.

نحن ⇦ فَعَلَ + نَا = فَعَلْنَا (އަހަރެމެން ކަމެއް ކޮށްފިން)

މިސާލު: نَحْنُ كَتَبْنَا الدَّرْسَ (އަހަރެމެން ފިލާވަޅު ލިޔުނީމެވެ.)

كَتَبْنَا (އަހަރެމެން ލިޔުނިން) މިހެން ބުނުމުން އެއީ އަންގައިދެނީ އެކަންކުރީ އަހަރެމެންކަމަށް.

فَعَلَ، فَعِلَ، فَعُلَ މިއީ فِعْلُގެ ވަޒަންތަކުގެ ތެރެއިން 3 އަކުރުގެ ވަޒަނަށް އަންނަ فِعْلތަކެވެ. މިސާލު؛ كَتَبَ، شَرِبَ، كَرُمَ . 3 އަކުރާއި 4 އަކުރާއި 5 އަކުރާއި 6 އަކުރުގެ ވަޒަނަށް فِعْلُގެ ވަޒަންތައް ހުންނާނެއެވެ. އެއިން ކޮންމެ ވަޒަނަކަށް فِعْلُ އަދިނަމަވެސް އޭގެ ޒަރަމަން ގުޅޭ ބަދަލު ނަން ގުޅުވާނީ މަތީގައި ބަޔާންވެ ދިޔަ އުސޫލުންނެވެ. ނަމަވެސް މިއިން އިސްތިސްނާވާ 3 ވަޒަނެއް ވާނެއެވެ. فِعْلُގެ ވަޒަންތައް ކިޔަވާއިރު މީގެ ތަފްސީލު ގެނެސްދޭނަމެވެ. إن شاء الله

فِعْلُގެ ޒަރަމަން، فاعلގެ މާނަ ދޭހަވާ، ގުޅިގެންވާ ބަދަލު ނަން ގުޅުވާން ގޮތް މަތީގައި އެވަނީ ބަޔާންކުރެވިފައެވެ. އެއްވެސް ބަދަލު ނަމަކުން އެހެން ބަދަލުނަމުގެ މާނަ ދޫކަނޑުނުކަން މިބައިތަކަން ޚަސަލަތަން ވިސްނައިދިނުން އެނގިގެންދާނެއެވެ. ވީމާ فاعلއަކީ ކޮބައިކަން އަންގައިދޭން فِعْلُގެ ޒަރަމަން ބަދަލު ނަމެއް ގުޅުވާއިރު އެއީ ސިފަ އެ فاعلގެ މާނަ

ދޫރަކޮންދޫ ބަޖުނަންކަން ހަދީންކުރަންވާނެއެވެ. ނޫންނަމަ އޭގެ މާނަ މުޅިން އެހެން ގޮތަކަށް ބަދަލުވެގެން ދާނެއެވެ.

هُوَ	فَعَلَ	އޭނާ ކަމެއް ކޮށްފި
هُمَا	فَعَلَا	އެދެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
هُمْ	فَعَلُوا	އެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
هِيَ	فَعَلَتْ	އޭނާ ކަމެއް ކޮށްފި
هُمَا	فَعَلَتَا	އެދެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
هُنَّ	فَعَلْنَ	އެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتَ	فَعَلْتَ	ކަލޭ ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتُمَا	فَعَلْتُمَا	ކަލޭމެން ދެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتُمْ	فَعَلْتُمْ	ކަލޭމެން ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتِ	فَعَلْتِ	ކަލޭ ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتُمَا	فَعَلْتُمَا	ކަލޭމެން ދެމީހުން ކަމެއް ކޮށްފި
أَنْتُنَّ	فَعَلْتُنَّ	ކަލޭމެން ކަމެއް ކޮށްފި
أَنَا	فَعَلْتُ	އަހަރެން ކަމެއް ކޮށްފީން
نَحْنُ	فَعَلْنَا	އަހަރެމެން ކަމެއް ކޮށްފީން

މަތީގައިވާ ތާވަލު ހިތުން ދަސްކޮށް، މުދައްރިސަށް ކިޔައިދޭށެވެ!					
ވ.ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

التَّدْرِيْبُ 3.1 ތަރިބަކުރުން 3.1

ތިރީގައިވާ 2 ތާވަލު ފުރިހަމަކުރައްވާ!

الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ	أَكَلَ	أنتَ		أنا	
هُما		أنتما		نَحْنُ	أَكَلْتُ
هُم		أنتُم			
هِيَ		أنتِ	أَكَلْتِ		
هُما	أَكَلَتَا	أنتُما			
هُنَّ		أنتُنَّ			

الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ		أنتَ		أنا	ذَهَبْتُ
هُما		أنتُما	ذَهَبْتُمَا	نَحْنُ	
هُم	ذَهَبُوا	أنتُم			
هِيَ		أنتِ			
هُما		أنتُما			
هُنَّ	ذَهَبْنَ	أنتُنَّ			

ވ.ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

އިތުރު މަޢުލޫމާތު

	އިށީނދެއްޖެ	މަނާކޮށްފި	ބޮއެފި	ޝުކުރުކޮށްފި	ހިނގައްޖެ
هو	جَلَسَ	مَنَعَ	شَرِبَ	شَكَرَ	ذَهَبَ
هما	جَلَسَا	مَنَعَا	شَرِبَا	شَكَرَا	ذَهَبَا
هم	جَلَسُوا	مَنَعُوا	شَرِبُوا	شَكَرُوا	ذَهَبُوا
هي	جَلَسَتْ	مَنَعَتْ	شَرِبَتْ	شَكَرَتْ	ذَهَبَتْ
هما	جَلَسَتَا	مَنَعَتَا	شَرِبَتَا	شَكَرَتَا	ذَهَبَتَا
هنّ	جَلَسْنَ	مَنَعْنَ	شَرِبْنَ	شَكَرْنَ	ذَهَبْنَ
أنتَ	جَلَسْتَ	مَنَعْتَ	شَرِبْتَ	شَكَرْتَ	ذَهَبْتَ
أنتما	جَلَسْتُمَا	مَنَعْتُمَا	شَرِبْتُمَا	شَكَرْتُمَا	ذَهَبْتُمَا
أنتم	جَلَسْتُمْ	مَنَعْتُمْ	شَرِبْتُمْ	شَكَرْتُمْ	ذَهَبْتُمْ
أنتِ	جَلَسْتِ	مَنَعْتِ	شَرِبْتِ	شَكَرْتِ	ذَهَبْتِ
أنتما	جَلَسْتُمَا	مَنَعْتُمَا	شَرِبْتُمَا	شَكَرْتُمَا	ذَهَبْتُمَا
أنتنّ	جَلَسْتُنَّ	مَنَعْتُنَّ	شَرِبْتُنَّ	شَكَرْتُنَّ	ذَهَبْتُنَّ
أنا	جَلَسْتُ	مَنَعْتُ	شَرِبْتُ	شَكَرْتُ	ذَهَبْتُ
نحن	جَلَسْنَا	مَنَعْنَا	شَرِبْنَا	شَكَرْنَا	ذَهَبْنَا

الدَّرْسُ الرَّابِعُ   ހަތަރުވަނަ ފިލާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމައާއި ގުޅިފައި އަންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިލާވަޅުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

މި ފިލާވަޅުގެ މަޤްސަދަކީ فِعْل مَاضِيގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ ބަދަލު ނަންތަކުގެ ތެރެއިން مَفْعُول (ކަން ހަދައްދުވާ ފަރާތް)ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ބަދަލު ނަން ދަސްކުރުމެވެ.

فعل ماضيގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ، مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل

الغائب		المخاطب		المتكلم	
الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة
هُوَ	ه	أنتَ	كَ	أنا	ي
هُما	هُمَا	أنتُما	كُمَا	نَحْنُ	نَا
هُم	هُمْ	أنتُم	كُمْ		
هِيَ	هَا	أنتِ	كِ		
هُما	هُمَا	أنتُما	كُمَا		
هُنَّ	هُنَّ	أنتُنَّ	كُنَّ		

ޖުމުލައެއްގައި فاعلއާއި مفعول ގެނައުމުގައި ތަފާތު ގޮތްތައް ނުވަތަ ތަރުތީބުތައް ހުންނާނެއެވެ. ހަމަ އެހެންމެ مفعولގެ މާނަ ދޭހަވާ، ضمير متصلއެއް، فِعْلގެ ފަހަތަށް ގުޅުވާނަމަ އޭގައި އަމަލުކުރެވިދާނެ ތަފާތު ގޮތްތައް ވެއެވެ. فِعْلއަކުން ފެށޭ ޖުމުލައެއްގައި فِعْلއަށްފަހު ދެން އޮންނާނީ فاعلއެވެ. އެއަށްފަހު ދެން އޮންނާނީ مفعولއެވެ. މިއީ އަސްލު ތަރުތީބެވެ. ނަމަވެސް فِعْلއަށް ފަހު مفعول ދެން فاعلވެސް ގެނެވިދާނެއެވެ.

މިސާލު ضَرَبَ مُحَمَّدٌ حَامِدًا (މުޙަންމަދު، ޙާމިދު ގައިގައި ޖަހައިފިއެވެ.)

މިތާގައި فاعلއަކީ މުޙަންމަދެވެ. އޭނާ ކުރި ކަމަކީ ޖެހުމެވެ. އެކަން ޙައްދުވަނީ ޙާމިދަށެވެ. ވީމާ ޙާމިދަކީ مفعولއެވެ. މި މިސާލުގައި އެވަނީ فاعلއާއި مفعولގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނާނެވެ.

ނަމަވެސް ދެކެވެމުންދިޔަ ވާހަކައެއްގެ ތެރެއިން މިވާހަކަ ގެނެސްނަމަ އަހަރެމެން ބޭނުންކުރާނީ އެފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެވެ. މިސާލަކަށް މުޙަންމަދާއި ބައްދަލުކޮށް ވާހަކައެއް ދައްކަމުންގޮސް،

އޭނާ، ހާމިދު ގައިގައި ޖެހި ވާހަކަ ބުނާނަމަ މި ޖުމުލަ ގެންނާނީ "...ضَرَبَ حَامِدًا..." މިގޮތަށެވެ. ނުވަތަ ހާމިދާއި ބެހޭގޮތުން ދެކެވެމުން ދިޔަ ވާހަކައެއްގައި، މުޙައްމަދު، އޭނާ ގައިގައި ޖެހި ވާހަކަ ބުނާނަމަ ޖުމުލަ ގެންނާނީ "... ضَرَبَهُ مُحَمَّدٌ..." މިގޮތަށެވެ.

އިސްވެދިޔަ މިސާލުތަކަށް ވިސްނައިލުމުން، ޖުމުލައެއްގައި فاعلއާއި مفعول އަންނަ ތަރުތީބުގެ ގޮތްތައް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެނގިގެން ހިނގައްޖެއެވެ. އެ ގޮތްތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

<u>ފުރަތަމަ ގޮތަކީ</u>؛ ޖުމުލައިގައި فعلގެ ފަހުގައި فاعل އެއަށްފަހު مفعول ފާޅުކޮށް ފެންނާނެހެން ލިޔުމެވެ. (ފާޅުކޮށް ފެންނާނެހެން އޮތުމުގެ މާނައަކީ فاعلއާއި مفعولގެ ނަން އޮތުމެވެ.) فاعلގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނަން އޮންނަނަމަ فاعلގައި އޮންނާނީ އުބުޅިއްޔެވެ. مفعولގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނަން އޮންނަނަމަ مفعولގައި އޮންނާނީ އަބަޅިއްޔެވެ.

މިސާލު ضَرَبَ مُحَمَّدٌ حَامِدًا (މުޙައްމަދު، ޙާމިދު ގައިގައި ތަޅައިފިއެވެ.) މި މިސާލުގައި فاعلއާއި مفعولގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނަން އެބައޮތެވެ.

<u>ދެވަނަ ގޮތަކީ؛</u> فعلގެ ފަހަތަށް فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ބޭނުންކުރުމަށްފަހު އޭގެ ފަހުގައި مفعولގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނާނެހެން ލިޔުމެވެ. (فعلގެ ފަހަތަށް فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގެންނާނެގޮތް ތިންވަނަ ފިލާވަޅުގައި ވާނީ ކިޔަވާލާފައެވެ.)

މިސާލު "...ضَرَبْتُ حَامِدًا..." (އަހަރެން ޙާމިދު ގައިގައި ތެޅީމެވެ.) މިތާގައި فاعلއަކީ އަހަރެންނެވެ. އެކަން އަންގައިދެނީ فعلގެ ފަހަތަށް ގެނެވިފައިވާ أناގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއިންނެވެ. އަހަރެން ކުރި ކަމަކީ ތެޅުމެވެ. އެކަން ހައްދުވީ ޙާމިދަށެވެ. ވީމާ ޙާމިދަކީ مفعولއެވެ. އޭނާގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނަން އެބަ އޮތެވެ.

<u>ތިންވަނަ ގޮތަކީ؛</u> فِعْلގެ ފަހަތަށް مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ބޭނުންކުރުމަށްފަހު އޭގެ ފަހުގައި فاعلގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނާނެހެން ލިޔުމެވެ.

މިސާލު ضَرَبَهُ مُحَمَّدٌ (އޭނާ ގައިގައި ޖެހީ މުޙައްމަދެވެ./ އޭނާ ގައިގައި މުޙައްމަދު ޖަހައިފިއެވެ.) މި މިސާލުގައިވެސް فاعلގެ ނަން ފާޅުކޮށް ފެންނަން އެބަހުއްޓެވެ. ނަމަވެސް مفعولގެ ނަމުގެ ބަދަލުގައި އޮވެނީ އެ ނަމުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެވެ. މިތާނގައި ހަނދާނުގައި ބަހައްޓަންވީ ކަމަކީ، މިގޮތަށް (ތިންވަނަ ފިޔަވަޅުގެ) ބަދަލު ނަން ގެންނާނީ އިތުރުއެއް ވަހަކަ ކުރިން ދޭހަވެފައި ވާނަމައެވެ. އެހެން ނޫންނަމަ އެ ދޭހަވުނު ކަމުގެ ވަހަކައެއްކަން، މުޚާޠަބު ކުރެވުނު ހަމަޖެހޭކަން ނޭނގޭނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ގޮތަކީ؛ فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ، ضمير متصل ބޭނުންކުރުމުން ފަދަ އޭގެ ފަހަތުން مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ، ضمير متصل ބޭނުންކުރުމެވެ. (فاعلއާއި مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل، فِعْلގެ ފަހަތުން ގުޅުވާނަމަ އަބަދުވެސް، ފުރަތަމަ އޮންނަންވާނީ فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެވެ. ދެން އެއަށްފަހު مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެވެ.)

މިސާލު ضَرَبْتُهُ (އަހަރެން އޭނާ ގަޔަގައި ޖެހީމު./ އޭނާ ގަޔަގައި އަހަރެން ޖެހީމު.) މިތާގައި فاعلއަކީ އަހަރެންނެވެ. އަހަރެން ކުރި ކަމަކީ ޖެހުމެވެ. مفعولއަކީ އޭނާއެވެ. އެކަން އަންގައިދެނީ فاعلގެ ފަހަތުން ގުޅިފައިވާ هوގެ މާނަ ދޭހަކުރާނެ ضمير متصلއިންނެވެ. އޭނާ އަކީ ކާކުކަން ދެނެގަތުން ދިރާ އަސްލު ވާހަކައިގެ ތެރެއިން އެނގެނެއެވެ. އެހެނީ އަހަރެން މިހެއްގެ ގަޔަގައި ޖެހި ވާހަކަ ބުނެނީ އެމީހެއްގެ ކޮންމެވެސް ވާހަކައެއް ދެއްކުމަށްފަހުކަމަށް ވާތީއެވެ.

✎ (މި ދިރާސާގައި އަހަރުމެން ދަސްކުރާނީ ފަހުން ބަދަލުކުރެވުން ދެ ގޮތެވެ.)

ތިރީގައިވާ މިސާލުތަކަކީ ބަދަލުކުރެވުނު ބައިތަކުގެ ތެރެއިން މި ދިރާސާގައި ދެ ބައިތަކަށް (ތިންވަނަ ގޮތާއި ހަތަރުވަނަ ގޮތުން) ބެހޭގޮތުން ގެންނަސްފައިވާ މިސާލުތަކެވެ. މިސާލުތައް ގެންނަސްފައިވާ ގޮތުތަކަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ވިސްނާށެވެ. (އޭރުން) މި ދިރާސާގެ ދަސްކުރަންވީ ބައި (فعل مَاضِيގެ

ފަހަތުން ގުޅޭ، مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވާނެގޮތް)

ދަސްކޮށްލަމާތޯ. إن شاء الله.

☞ ފުރަތަމަ މި ހިމަނާލަނީ ތިންވަނަ ގޮތާއި ގުޅުންހުރި މިސާލުތަކެވެ.

މިކަން ކުރާނެ ގޮތުގެ ކުރު އެއްޗެއް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(فِعْلُ) + (مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل) އެއަށްފަހު (فاعلގެ ނަން ވަކިން)

މިސާލު: أَكَلَتْهَا فَاطِمَةُ (އޭތި ކެއީ ފާތިމާއެވެ. / ފާތިމާ، އޭތި ކައިފިއެވެ.)

أَكَلَ (فِعْلُ) + هِيَ (مفعول) فَاطِمَةُ (فاعل)

މިސާލު: ضَرَبَهَا الْوَلَدُ (އެ އަންހެނާ ގައިގައި ޖެހީ ކުޑަ ފިރިހެން ކުއްޖާއެވެ. /

ކުޑަ ފިރިހެން ކުއްޖާ އެ އަންހެނާ ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

މިސާލު: ضَرَبَهُمَا مُحَمَّدٌ (އެ ދެ މީހުން ގައިގައި ޖެހީ މުޙައްމަދުއެވެ.)

ضَرَبَ (فِعْلُ) + هما (مفعول) محمد (فاعل)

މިސާލު: ضَرَبَتْكُمَا الْبِنْتُ (ކަލޭމެން ތި މީހުން ގައިގައި ޖެހީ ކުއްޖާ އަންހެން ކުއްޖާއެވެ./ ކުއްޖާ އަންހެން ކުއްޖާ ކަލޭމެން ތި މީހުން ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

މިސާލު: خَلَقَنِيَ اللهُ (އަހަރެން ހެއްދެވީ الله އެވެ.)

خَلَقَ (فِعْلُ) + أنا (مفعول) الله (فاعل)

މިސާލު: خَلَقَكُمُ اللهُ (ކަލޭމެން ހެއްދެވީ الله އެވެ.)

(فِعْلގެ ފަހަތުން ދޭ مفعولގެ ގޮތުގައި އަންނަ أناގެ މާނަ ދަލާލަތުކުރާ ضمير متصل، فِعْلާއި ގުޅައިދީ އެ ދެމެދަށް "ن"އެއް އިތުރުކުރެވެއެވެ. އެއީ "نُوْنُ الْوِقَايَة"އެވެ. މިއީ އެކަށީގެ ކިޔުމުން ފަސޭހަކުރުމުގެ ގޮތުންކަމައި އިތުރުކުރެވޭ އަކުރުކަމެވެ. މިސާލު: (خَلَقَنِيَ اللهُ).

☞ ދެން މި ހިމަނާލަނީ ހަތަރުވަނަ ގޮތާއި ގުޅުންހުރި މިސާލުތަކެވެ.

މިއީ ތިންވަނަ ފިލާވަޅުގައި ކިޔަވާފައިވާ ބަޔާއި ގުޅުންހުރި ބައެއްތަކެވެ. އެ ފިލާވަޅުގައި އަހަރުމެން ކިޔަވާފައިވާނީ فِعْل ماضيގެ ފަހަތުން فاعلގެ މާނަ

ދެޢަދަދެއް ضمير متصل ގުޅުވާ ގޮތް. މި ފިލާވަޅުގެ މި ބައިގައި އަޅުގަނޑުން ކިޔަވާނީ فِعْل ماضيގެ ފަހަތުން فاعلގެ ގޮތަށް ދެޢަދަދެއް ضمير متصل ގުޅުވުމަށްފަހު އޭގެ ފަހަތުން مفعولގެ ގޮތަށް ދެޢަދަދެއް ضمير متصل ގުޅުވާނެ ގޮތް. މިކަން ކުރާނެ ގޮތް ކުޑަ އެހީއެއް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(فِعْلُ) + (فاعلގެ ގޮތަށް ދެޢަދަދެއް ضَمِير مُتَّصِل) + (مفعولގެ ގޮތަށް ދެޢަދަދެއް ضمير متصل)

މިސާލު: ضَرَبْتُهُم (އަހަރެން އެ މީހުން ގައިގައި ޖެހީމެވެ.)

فِعْلُ + أنا (فاعل) + هم (مفعول) = ضَرَبْتُهُمْ

މިސާލު: ضَرَبَنِي (އޭނާ އަހަރެން ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

فِعْلُ + هو (فاعل) + أنا (مفعول) = ضَرَبَنِي

☜ فَاعلއަކީ هوކަމަށް ވާނަމަ فِعل ماضيގެ ފަހަތުން ގުޅުވާނީ ހަމައެކަނި مفعولގެ ގޮތަށް ދެޢަދަދެއް ضمير متصلއެވެ. ސަބަބަކީ فِعلގެ އަސްލު ސުރުހަކީ هو އެކަން ކުރިކަމަށް ދެޢަދަދެއް فِعلއެވެ. މިސާލު: (ضَرَبَنِي).

☞ فِعْل ماضيގެ ފަހަތަށް ދެވޭ أنتمގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭނީ ضمير متصلއަކުން ފަހު مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭނީ ضمير متصلއެއް ދޭނަމަ أنتمގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭނީ ضمير متصلގެ ފަހަތަށް "و"އެއް އިތުރުކުރެވެއެވެ. އެއީ "تم" މި ކަލިމައިގެ މީމުގެ ފަހަތަށް އަލިފެއް ގެނުވުމުގައި އެ މީމަށް ޙަރަކާތް ދިނުން (ފިލި ދިނުން) އަދާކުރުމަށް ފަސޭހަކަން އިތުރުކުރާ އަލިފެކެވެ.

މިސާލު ضَرَبْتُمُونِي (ކަލޭމެން އަހަރެން ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

فِعْل + أنتم (فاعل) + أنا (مفعول) = ضَرَبْتُمُونِي

މިސާލު ضَرَبْتُمُوهُنَّ (ކަލޭމެން އެ އަންހެނުންގެ ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

މިސާލު وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ...[1] (އަދި އެކަލާނގެ ހަޟްރަތުން ތިޔަބައިމީހުން ދަންނަވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް އެކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުންނަށް ދެއްވިއެވެ.)

---

[1] سورة إبراهيم:34

☜ فِعْل ماضيގެ ފަހަތަށް فَاعِلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވާއިރު فَاعِلއަކީ نَحْنُކަމަށް ވާނަމަ فِعْلގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ ސުކޫނުގައެވެ.

މިސާލު ضَرَبْنَاكَ (އަހަރެމެން ކަލޭ ގައިގައި ތެޅީމެވެ.)

☜ فِعْل ماضيގެ ފަހަތަށް مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވާއިރު مَفْعُولއަކީ نَحْنُކަމަށް ވާނަމަ އަދި فاعلއަކީ هوކަމުގައި ވާނަމަ فِعْلގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ އަބަފިލިއެވެ.

މިސާލު ضَرَبَنَا (އޭނާ (އެ ފިރިހެން މީހާ) އަހަރެމެން ގައިގައި ތެޅިއެވެ.)

☜ فاعلއަކީ هيކަމުގައި ވާނަމަ فِعْلގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ފަހަތަށް تاء التأنيث އިތުރުކުރުމަށްފަހު نَحْنُގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވާނީއެވެ.

މިސާލު ضَرَبَتْنَا (އޭނާ (އެ އަންހެން މީހާ) އަހަރެމެން ގައިގައި ތެޅިއެވެ.)

☞ فِعلގެ ފަހަތަށް ގެނޭ "هم"ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއަށް ވަރު

مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެއް ގެނޭނަމަ "هم"ގެ މާނަ

ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلގެ ފަހަތަށް "ا"އެއް އިތުރު ނުކުރާނެއެވެ. "ضَرَبُواهَا"

މި ގޮތަށް ބޭނުމެއް ނުކުރާނެއެވެ.

ضَرَبُوهَا (އެމީހުން އެ އަންހެނާ ގައިގައި ޖެހިއެވެ.)

التَّدْرِيْبُ 4.1 | ފަރިތަކުރުން 4.1

ތިރީގައިވާ ގަވާއިދުތަކުން ބަދަލުގެން ޖުމްލަ އުފައްދަވާށެވެ!

فِعْلُ	فَاعِلُ	مَفْعُولُ	فِعْلُ	فَاعِلُ	مَفْعُولُ
(أَكَلَ)	(أَنَا)	(هُمَا)	(دَخَلَ)	(هُمْ)	(هُوَ)
(شَرِبَ)	(مُحَمَّدٌ)	(هِيَ)	(كَتَبَ)	(فَاطِمَةُ)	(هِيَ)
(سَأَلَ)	(أَنْتُمْ)	(هُنَّ)	(ضَرَبَ)	(هُمْ)	(هُمْ)

ވ.ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

ޢިބާރާ ތަރުޖަމާ

ضَرَبْتُكَ (އަހަރެން ކަލޭ ގައިގައި ތަޅައިފީމެވެ.)

وَجَدتُّهُمَا (އަހަރެންނަށް އެ ދެ މީހުން ފެނުނެވެ.)

أَكَلْنَهَا (އެމީހުން (އެ އަންހެނުންތަކުން) އެއި ކައިފިއެވެ.)

أَسْقَيْنَاكُمْ (އަހަރެމެން ކަލޭމެންނަށް (ފެން) ބޯން ދީފީމެވެ.)

قَرَأْتِهِمَا (ކަލޭ (ތިބާ އަންހެނާ) އެ ދެ އެއްޗި ކިޔައިފިއެވެ.)

فَعَلْتَهُ (ކަލޭ (ތިބާ ފިރިހެނާ) އެކަން ކޮށްފިއެވެ.)

كَلَّمَنَا (އޭނާ އަހަރެމެންނާ ވާހަކަދެއްކިއެވެ.)

فَتَحْتُمَاهُ (ކަލޭމެން ދެމީހުން އެއި ހުޅުވައިފިއެވެ.)

عَلَّمَاكُمَا (އެ ދެ މީހުން ކަލޭމެން ދެ މީހުންނަށް އުނގަންނައިދިނެވެ.)

عَلَّمْتُمَاهُمَا (ކަލޭމެން ދެ މީހުން އެ ދެ މީހުންނަށް އުނގަންނައިދިނެވެ.)

الدَّرْسُ الْخَامِسُ ފަސްވަނަ ފިޔާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމަތާއި ގުޅިގެން އަންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިޔާވަޅުން ހާސިލުކުރަންޖެހޭ މިންވަރު؛

فِعْلُ مَاضِيއާއި فِعْلُ مُضَارِعُއަކަށް ބަދަލުކުރާނެ ގޮތް އެނގުން

فِعْلُ مُضَارِعُގެ ފަހަތަށް ޖެހޭ فَاعِلُގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضَمِيْرُ مُتَّصِلُ އެނގުން

فِعْلُ مُضَارِعُގެ ފަހަތަށް ޖެހޭ، فَاعِلُގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضَمِيْرُ مُتَّصِلُ

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ
الْغَائِبُ		الْمُخَاطَبُ		الْمُتَكَلِّمُ	
هُوَ	...	أَنتَ	...	أَنَا	...
هُمَا	ا	أَنتُما	ا	نَحْنُ	...
هُمْ	و	أَنتُم	و		
هِيَ	...	أَنتِ	ي		
هُمَا	ا	أَنتُما	ا		
هُنَّ	نَ	أَنتُنَّ	نَ		

("..." މި ފާހަގައިން އަންގައިދެނީ ފޮރުވިފައިވާ ضَمِيْرެއެވެ.)

فِعْلُ مَاضِي ކިޔުވުމުގައި فِعْلُގެ އަސްލުގެ ސޫރަތަކީ ދުރުގައިވާ އެއްގެ ދިރިހުރިކަން ބޭނުންކުރާތީ فِعْلُކަން އަހަރެމެން ވީހީ ކިޔަވާދެމެވެ. އަދި އެނޫން އެހެން ފަރާތުން އެކަން ކުރިކަން އަންގައިދޭން ބޭނުންކުރަ އޭގެ ފަހަތުން فَاعِلُގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضَمِيرٌ مُتَّصِل ގުޅުވަން ޖެހޭނެކަން ވެސް އަހަރެމެން ވީހީ ކިޔަވާދެމެވެ. ހަމަ މިގޮތުން فِعْلُ مُضَارِعِގައިވެސް ބަދަލުކުރަންޖެހެއެވެ.

ނަމަވެސް فِعْلُ مَاضِيއާއި فِعْلُ مُضَارِعِގައި فَاعِلُގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضَمِيرٌ مُتَّصِلُ ގުޅުވުމުގައި ތަފާތުތަކެއް ހުންނާނެއެވެ.

- فِعْل ماضيގައި هو ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ ضمير منفصلއެއްގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެއް، فِعْلُގެ ފަހަތުން ގުޅުވަންޖެހެއެވެ.

- ނަމަވެސް فِعْل مضارعގައި ކޮންމެ ضمير منفصلއެއްގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެއް فِعْلُގެ ފަހަތުން ގުޅުވާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

- މިގޮތުން فِعْل مضارعގެ ފަހަތުން ضمير متصلއެއް ނުގުޅޭނީ هو، هي، أنتَ، أنا، نحن މި ضميرތަކުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ فِعْلތަކުގައެވެ.

فِعْلُ مُضَارِعِއެއް ގެނައުމުގައިވެސް އަހަރެމެން ބަލާނީ فِعْلُގެ އަސްލު ސިފަތަށެވެ. މިގޮތުން فِعْلُގެ އަސްލު ސިފައިގެ ކުރިއަށް حَرْفُ مُضَارَعَة (مضارعُކުރާ އަކުރު) އިތުރުކުރެވެއެވެ. فِعْلُ مَاضِيْއެއް مُضَارِعُކުރުމަށްޓަކައި فِعْلُގެ އަސްލު ސިފައިގެ ކުރިއަށް އިތުރުކުރެވޭ 04 އަކުރެއް ވެއެވެ. އެއީ " أ ن ي ت" މި އަކުރުތަކެވެ. ނަމަވެސް މި އަކުރުތައް ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް ގެނުވުމުގައި ވަކި ހަމަތަކެއް އޮންނަކަން ދަންނަން ޖެހެއެވެ. ތިރީގައި މިވަނީ އޭގެ ތަފްސީލެވެ.

❶ ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް ي އިތުރުކުރުން

فَعَلَ ... يَفْعَلُ ______ كَتَبَ ... يَكْتُبُ

فَعَلَ މިއީ فِعْلُގެ އަސްލު ސިފައެވެ. ދެން މި فِعْلُ، فِعْلُ مُضَارِعِއަކަށް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި فَعَلَގެ ކުރިއަށް އިތުރުކޮށްލައި އޮތީ يއެކެވެ. فِعْلُ مَاضِيْއެއް فِعْلُ مُضَارِعِއަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު فِعْلُގެ އަސްލު ސިފައިގެ ކުރިއަށް

ي އިތުރުކުރާނީ هُوَ، هُمَا (ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނެއް)، هُمْ އަދި هُنَّ ގެ ގަޔަބު ضَمِيْرُ ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭއިރުއެވެ.

މިސާލު

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ	الْأَمْثِلَة	
هُوَ	...	يَكْتُبُ	مُحَمَّدٌ يَكْتُبُ الدَّرْسَ (މުޙައްމަދު ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)
هُمَا	ا	يَكْتُبَانِ	مُحَمَّدٌ وَ أَحْمَدُ يَكْتُبَانِ الدَّرْسَ (މުޙައްމަދާއި އަޙްމަދު ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)
هُمْ	و	يَكْتُبُونَ	الطُّلَّابُ يَكْتُبُونَ الدَّرْسَ (ދަރިވަރުންތައް ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)
هُنَّ	نَ	يَكْتُبْنَ	الطَّالِبَاتُ يَكْتُبْنَ الدَّرْسَ (އަންހެން ދަރިވަރުންތައް ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)

އިސްވެ ދިޔަ ހަތަރު މިސާލަށް ވިސްނާލުމުން ހަތަރު މިސާލުން ހަތަރު ތަފާތެއް ފާހަގަކުރެވޭނެއެވެ.

☜ هُوَ އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُގައި އެވަނީ ހަމައެކަނި يَكْتُبُއެވެ.

☜ هُمَا އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُގައި يَكْتُبُގެ ފަހަތަށް އެވަނީ اއެއް އިތުރުކުރެވިފައެވެ. ا ދަލީލުކޮށްދެނީ ދެ މީހުންނަށެވެ. މިއަށް ކިޔަނީ أَلِفُ الْاِثْنَيْنِއެވެ. نއަކީ އުބުލިރި ޤެރިގެންވާކުގެ އަކުރުމެވެ. أَلِفُ الْاِثْنَيْنِ، فِعْلُގެ ފަހަތަށް ގުޅުވުމުން فِعْلُގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އަބަދުވެސް އޮންނާނީ އަބަދުއްޔާއެވެ.

☜ هُمْ އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُގައި يَكْتُبُގެ ފަހަތަށް އެވަނީ وއެއް އިތުރުކުރެވިފައެވެ. و ދަލީލުކޮށްދެނީ ގިނަ މީހުންނަށެވެ. މިއަށް ކިޔަނީ وَاوُ الْجَمَاعَةއެވެ. نއަކީ އުބުލިރި ޤެރިގެންވާކުގެ އަކުރުމެވެ.

☞ هُنَّ އެކަށް ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُގައި يَكْتُبُގެ ފަހަތަށް އެވަނީ نَ (އަބަދުވެ ޖިރިގެންނާ ނުނުއް) އިތުރުކުރެވިފައެވެ. نَ ދަލީލުކޮށްދެނީ ގިނަ އަންހެނުންނަށެވެ. މިއަށް ކިޔަނީ نُوْنُ النِّسْوَةއެވެ. نُوْنُ النِّسْوَة، فِعْلُގެ ފަހަތަށް ގުޅުވުމުން فِعْلُގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އަބަދުވެސް އޮންނާނީ ސުކޫނުގައެވެ.

❷ ކަރިމަތިގެ ކުރިއަށް ت އިތުރުކުރުން

فَعَلَ ... تَفْعَلُ ______ كَتَبَ ... تَكْتُبُ

فَعَلَ މިއީ فِعْلُގެ އަސްލު ސޫރައެވެ. ދެން މި فِعْلُ، فِعْلُ مُضَارِعِއަކަށް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި فَعَلَގެ ކުރިއަށް އިތުރުކޮށްފައި އެވަނީ تއެކެވެ. فِعْلُ مَاضِيއެއް فِعْلُ مُضَارِعِއަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު فِعْلُގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ކުރިއަށް ت އިތުރުކުރާނީ هِيَ، هُمَا(ދެ އަންހެނުން)، އަދި މުޚާޠަބުކުރެވޭ ހުރިހާ ضَمِيْرުތަކުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭތީއެވެ.

މިސާލު

الْأَمْثِلَة		الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة	الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَة
فَاطِمَةُ تَكْتُبُ الدَّرْسَ (ފާތިމާ ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبُ	...	هِيَ
فَاطِمَةُ وَ مَرْيَمُ تَكْتُبَانِ الدَّرْسَ (ފާތިމާއާއި މަރްޔަމު ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبَانِ	ا	هُمَا
تَكْتُبُ الدَّرْسَ (ކަލޭ ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبُ	...	أَنْتَ
تَكْتُبَانِ الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ދެ މީހުން ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبَانِ	ا	أَنْتُمَا
تَكْتُبُونَ الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبُونَ	و	أَنْتُمْ
تَكْتُبِيْنَ الدَّرْسَ (ކަލޭ ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبِيْنَ	ي	أَنْتِ
تَكْتُبْنَ الدَّرْسَ (ކަލޭމެން ލިޔާވަނީ ދަރުސްއެވެ.)	تَكْتُبْنَ	نَ	أَنْتُنَّ

އިސްމު ދިނީ މިސާލުތަކަށް ޓިސްޓަލްދީން ބަހެއް ތަޢުރީފްކުރި ބަހެއް އެބައެވެ

ކަނޑައަޅައި ލިޔެކަރާތަކީ ބަދަލެވެ.

☞ أَنْتَ އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُތައް އެވަނީ ހަމައެކަނި تَكْتُبُއެވެ. އޭގެ ފަހަތަށް އިތުރު ضَمِيْرެއް ނުގުޅޭނެއެވެ.

☞ ހަމަ އެހެންމެ هِيَ އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُތައްވެސް އެވަނީ ހަމަ تَكْتُبُއެވެ. މި ދެ ފަރާތަށް ބޭނުންކުރާ فِعْلُ އެއްގޮތްވިނަމަވެސް، ދިމާ ދިމާލުގައި، ނުވަތަ ދައްކާ ވާހަކަދައްކައި ކިޔާ ފަރާތަށް ނުވަތަ ޢަޑުއަހާ ފަރާތަށް تَكْتُبُ އިން ދަލީލުކޮށްދޭ فاعِلُއަކީ ކޮބައިކަން އެނގޭނީއެވެ.

☞ أَنْتُمَا އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُތައް އެވަނީ تَكْتُبَانِއެވެ.

☞ ހަމަ އެހެންމެ هُما(ދެ އަންހެނުން) އެކަން ކުރިކަމަށް ދަލީލުކޮށްދޭ فِعْلُތައްވެސް އެވަނީ ހަމަ تَكْتُبَانِއެވެ. މި ދެ ފަރާތަށް ބޭނުންކުރާ فِعْلُ އެއްގޮތްވިނަމަވެސް، ދިމާ ދިމާލުގައި، ނުވަތަ ދައްކާ ވާހަކަދައްކައި ކިޔާ ފަރާތަށް ނުވަތަ ޢަޑުއަހާ ފަރާތަށް تَكْتُبَانِއިން ދަލީލުކޮށްދޭ فاعِلُއަކީ ކޮބައިކަން އެނގޭނީއެވެ.

☜ أَنْتُمَا، أَنْتُمْ، أَنْتُنَّ އަކަސް ކުރިޔަމަށް ދަލީލުކުރާނީ فِعْلُ ތަކުގައިވާ ضَمِيْرُ مُتَّصِلُ ތަކާއި ކުރިއްވުމެވެސް ބައްސަރުކޮށްކޮށްލެވެން أَلِفُ الْاِثْنَيْنِ އާއި وَاوُ الْجَمَاعَةِ އާއި نُوْنُ النِّسْوَةِ އެވެ.

☜ أنتِ އަކަސް ކުރިޔަމަށް ދަލީލުކުރަނީ فِعْلُ ގައި تَكْتُبُ ގެ ފަހަތަށް އަވަހި يْއެއް އިތުރުކުރުމުއްވެ. ي ދަލީލުކުރަނީ މުޚާޠަބުކުރާ އަންހެ ކަނބަލުންނަށެވެ. މިއަށް ކިޔަނީ يَاءُ الْمُخَاطَبَةِ އެވެ. ن އައީ އުބުރު ތިރިގެންވާކަމުގެ އަލާމަތެވެ. يَاءُ الْمُخَاطَبَةِ، فِعْلُ ގެ ފަހަތަށް ގުޅުމުން فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުކޫނެއްގެ ގޮތް އަކުރުގައި އަބަދުވެސް އޮންނާނީ އިބުރެއްކަމެވެ.

❸ ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް أ އިތުރުކުރުން

فَعَلَ ... أَفْعَلُ ______ كَتَبَ ... أَكْتُبُ

فَعَلَ މިއީ فِعْلُ ގެ އަސްލު ސުރަތެވެ. ދެން މި فِعْلُ، فِعْلُ مُضَارِعِ އަކަށް ބަދަލުކުރުމަށްބަލައި فَعَلَ ގެ ކުރިއަށް އިތުރުކުރަމައި އެތަނާ أ އެވެ. فِعْلُ

مَاضِي އެއް فِعْلُ مُضَارِعُ އަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު فِعْلُ ގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ކުރިއަށް

أ އިތުރުކުރާނީ أَنَا މި ضَمِيرْ ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭތީއެވެ. أَنَا އަކަށް ކުރިކަމަށް

ދަލީލުކުރާނޭ فِعْلُ ގައި އެވަނީ ހަމައެކަނި أَكْتُبُ އެވެ. އޭގެ ވަކަމަށް އިތުރު

ضَمِيرْ އެއް ނުލެވޭނެއެވެ.

މިސާލު

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةَ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةَ	الْمِثَالُ	
أنا	...	أَكْتُبُ	أَكْتُبُ الدَّرْسَ (އަހަރެން ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)

❹ ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް ن އިތުރުކުރުން

فَعَلَ ... نَفْعَلُ ______ كَتَبَ ... نَكْتُبُ

فَعَلَ މިއީ فِعْلُ ގެ އަސްލު ސޫރައެވެ. ދެން މި فِعْلُ، فِعْلُ مُضَارِعُ އަކަށް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި فَعَلَ ގެ ކުރިއަށް އިތުރުކުރަންވާނީ އެވަނީ نއެވެ. فِعْلُ

مَاضِي އެއް فِعْلُ مُضَارِعُ އަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު فِعْلُ ގެ އަސްލު ސޫރައިގެ ކުރިއަށް

ނ އިބާރާތުގައި نَحْنُ މި ضَمِيْرގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދިނުމެވެ. نَحْنُ އަހަރެން ކުރިމަތިން

ތަކުރާރުކުރަނީ فِعْلُގައި އޮތުމާ ހަމައަކަށް نَكْتُبُއެވެ. އެއީ ފަހަތުން އިތުރު

ضَمِيْرެއް ނުލާފައެވެ.

 މިސާލު

الضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ	الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ	الْمِثَالُ	
نَحْنُ	...	نَكْتُبُ	نَكْتُبُ الدَّرْسَ (އަހަރެމެން ފިލާވަޅު ލިޔަނީއެވެ.)

هُوَ	يَفْعَلُ	އޭނާ ކަމެއް ކުރަނީ
هُمَا	يَفْعَلَانِ	އެދެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
هُمْ	يَفْعَلُوْنَ	އެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
هِيَ	تَفْعَلُ	އޭނާ ކަމެއް ކުރަނީ
هُمَا	تَفْعَلَانِ	އެދެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
هُنَّ	يَفْعَلْنَ	އެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتَ	تَفْعَلُ	ކަލޭ ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتُمَا	تَفْعَلَانِ	ކަލޭމެން ދެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتُمْ	تَفْعَلُوْنَ	ކަލޭމެން ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتِ	تَفْعَلِيْنَ	ކަލޭ ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتُمَا	تَفْعَلَانِ	ކަލޭމެން ދެމީހުން ކަމެއް ކުރަނީ
أَنْتُنَّ	تَفْعَلْنَ	ކަލޭމެން ކަމެއް ކުރަނީ
أَنَا	أَفْعَلُ	އަހަރެން ކަމެއް ކުރަނީ
نَحْنُ	نَفْعَلُ	އަހަރެމެން ކަމެއް ކުރަނީ

މަތީގައިވާ ތާވަލު ހިތުން ދަސްކޮށް، މުދައްރިސަށް ކިޔައިދޭށެވެ!					
ވ.ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

التَّدْرِيْبُ 5.1 ތަރިބަކުރުން 5.1

މިތިރީގައިވާ 2 ތާވަލު ފުރިހަމަކުރާށެވެ!

الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ	يَأْكُلُ	أنتَ		أنا	آكُلُ
هُما		أنتما		نَحْنُ	
هُم		أنتُم			
هِيَ		أنتِ	تَأْكُلِيْنَ		
هُما	تَأْكُلَانِ	أنتُما			
هُنَّ		أنتُنَّ			

الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ		أنتَ		أنا	
هُما		أنتُما	تَذْهَبَانِ	نَحْنُ	نَذْهَبُ
هُم	يَذْهَبُونَ	أنتُم			
هِيَ		أنتِ			
هُما		أنتُما			
هُنَّ	يَذْهَبْنَ	أنتُنَّ			

ވ. ރަނގަޅު		ރަނގަޅު		ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން	

ފިޢުލު މުޟާރިޢު

	އިށީންނަނީ	މަނާކުރަނީ	ބޮނީ	ޝުކުރުކުރަނީ	ދަނީ
هو	يَجْلِسُ	يَمْنَعُ	يَشْرَبُ	يَشْكُرُ	يَذْهَبُ
هما	يَجْلِسَانِ	يَمْنَعَانِ	يَشْرَبَانِ	يَشْكُرَانِ	يَذْهَبَانِ
هم	يَجْلِسُونَ	يَمْنَعُونَ	يَشْرَبُونَ	يَشْكُرُونَ	يَذْهَبُونَ
هي	تَجْلِسُ	تَمْنَعُ	تَشْرَبُ	تَشْكُرُ	تَذْهَبُ
هما*	تَجْلِسَانِ	تَمْنَعَانِ	تَشْرَبَانِ	تَشْكُرَانِ	تَذْهَبَانِ
هنّ	يَجْلِسْنَ	يَمْنَعْنَ	يَشْرَبْنَ	يَشْكُرْنَ	يَذْهَبْنَ
أنتَ	تَجْلِسُ	تَمْنَعُ	تَشْرَبُ	تَشْكُرُ	تَذْهَبُ
أنتما	تَجْلِسَانِ	تَمْنَعَانِ	تَشْرَبَانِ	تَشْكُرَانِ	تَذْهَبَانِ
أنتم	تَجْلِسُونَ	تَمْنَعُونَ	تَشْرَبُونَ	تَشْكُرُونَ	تَذْهَبُونَ
أنتِ	تَجْلِسِينَ	تَمْنَعِينَ	تَشْرَبِنَ	تَشْكُرِينَ	تَذْهَبِينَ
أنتما	تَجْلِسَانِ	تَمْنَعَانِ	تَشْرَبَانِ	تَشْكُرَانِ	تَذْهَبَانِ
أنتنّ	تَجْلِسْنَ	تَمْنَعْنَ	تَشْرَبْنَ	تَشْكُرْنَ	تَذْهَبْنَ
أنا	أَجْلِسُ	أَمْنَعُ	أَشْرَبُ	أَشْكُرُ	أَذْهَبُ
نحن	نَجْلِسُ	نَمْنَعُ	نَشْرَبُ	نَشْكُرُ	نَذْهَبُ

الدَّرْسُ السَّادِسُ ހަވަނަ ފިލާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަރުވަދާރި ގުޅިފައި އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިލާވަޅުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

فِعْل مُضَارِعގެ ފަހަތުން ގުޅޭ ބަދަލު ނަންތަކާއި ތަރުހިން مَفْعُول (ކަން ކުރާތަން ފަރާތް)ގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ބަދަލު ނަންތައް އެނގުން

فِعْل مُضَارِعގެ ފަހަތުން ގުޅޭ، مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل

الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة
الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ	ه	أنتَ	كَ	أنا	ي
هُما	هُمَا	أنتُما	كُمَا	نَحْنُ	نَا
هُم	هُمْ	أنتُم	كُمْ		
هِيَ	هَا	أنتِ	كِ		
هُما*	هُمَا	أنتُما	كُمَا		
هُنَّ	هُنَّ	أنتُنَّ	كُنَّ		

فعل مَاضِيއާއި فعل مُضَارِعُގެ ފަހަތުން ގެނޭ مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلގައި އެއްވެސް ތަފާތެއް ނުހުންނާނެތެވެ. ވީދާ ހަތަރުވަނަ ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ކިޔެވި، فعل مَاضِيގެ ފަހަތުން ގެނޭ مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلތައް ގުޅާ ގޮތްތައް ޖަނަރަލް ވިސްނިފައި ވާނަމަ މިފިލާވަޅު ދެނެގަންނަން ފަސޭހަވާނެއެވެ.

فعل مضارعގެ ފަހަތުން ގެނޭ مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވުމުގައިވެސް އަމަލުކުރާނީ فعل ماضيގެ ފަހަތުން مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވުމުގައި އަމަލުކުރި އުސޫލުންނެވެ.

ޖުމުލަތަކުގައި فاعلއާއި مفعول ގެނައުމުގައި ތަފާތު ގޮތްތައް ނުވަތަ ތަރުތީބުތައް ހުންނާނެކަން ހަތަރުވަނަ ފިލާވަޅުގައި ވާނީ ކިޔަވާލައިމެވެ. އަދި އޭގައި ބަޔާންކޮށްދެވުނު ހަމަތު ގޮތުގެ މަތިން فعلގެ ފަހަތުން مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވުމުގައި ބޭނުންކުރާނީ ފަހުން ބަޔާންކޮށްދިން

ދެގޮތަކަށްވެސް ވާނީ ދަރަސްތަކުގައެވެ. ވީމާ އެ ދެ ގޮތް މިސާލުތަކުން

މިތަނުގައިވެސް ހިމަނާލާނަމެވެ.

☞ ފުރަތަމަ މި ހިމަނާލަނީ ތިންވަނަ ގޮތާއި ގުޅުންހުރި މިސާލުތަކެވެ.

މިކަން ކުރާނެ ގޮތުގެ ކުޑަ އެރީއެއް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(فِعْلُ) + (مفعولގެ ވާނަ ތޫރަކޮސްތޫ ضمير متصل) އެއަށްފަހު (فاعلގެ ނަން ވަކިން)

މިސާލު: يَضْرِبُهُمَا مُحَمَّدٌ (އެ ދެ މީހުން ތަޅައި ޖަހަނީ މުޙައްމަދުއެވެ.)

يَضْرِبُ (فِعْلُ) + هما (مفعول) محمد (فاعل)

މިސާލު: تَأْكُلُهَا فَاطِمَةُ (ފާޠިމާ، އޭތި ކަނީއެވެ.)

تَأْكُلُ (فِعْلُ) + هِيَ (مفعول) فَاطِمَةُ (فاعل)

މިސާލު: يَنْصَحُنِيَ الْمُدَرِّسُ (މުދައްރިސް އަހަރެންނަށް ނަޞޭޙަތް ދެއްވެ.)

މިސާލު: يَرْزُقُكُمُ اللهُ (ކަލޭމެންނަށް ރިޒުޤު ދެއްވަނީ الله އެވެ.)

މިސާލު تَضْرِبُكُمَا البِنْتُ (ކަލޭމެން ދެ މީހުން ގަޔަށް ޖަހަނީ ކުދި އަންހެން ކުއްޖާއެވެ./ ކުދި އަންހެން ކުއްޖާ ކަލޭމެން ދެ މީހުން ގަޔަށް ޖަހައެވެ.)

(فِعْلގެ ފަހަތަށް ގުޅޭ مفعولގެ ގޮތުގައި އަންނަ أناގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ضمير متصل، فِعْلއާއި ގުޅޭއިރު އެ ދެމެދަށް "ن"އެއް އިތުރުކުރެވޭއެވެ. އެއީ "نُوْنُ الْوِقَايَة"އެވެ. މިއީ އަކުރަކު ޚާއްޞަ ފަސޭހަކުރުމަށްޓަކައި އިތުރުކުރާ އަކުރެކެވެ.

☞ ދެން މި ހިމަނާލަނީ ހަމަޖެހިފައި ގޮތް ގުޅުންހުރި މިސާލުތަކެވެ.

މިއީ ފަސްވަނަ ފިލާވަޅުގައި ކިޔަވައިދިނު ބަޔާއި ގުޅުންހުރި ބައެކެވެ. އެ ފިލާވަޅުގައި އަޅުގަނޑުން ކިޔަވައިދިނީ فِعْل مضارعގެ ފަހަތަށް فاعلގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ضمير متصل ގުޅޭގޮތެވެ. މި ފިލާވަޅުގެ މި ބައިގައި އަޅުގަނޑުން ކިޔަވާނީ فِعْل مضارعގެ ފަހަތަށް فاعلގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ضمير متصل

ގުޅުވުމަށްފަހު އާދޭ ފަހަތަށް مفعول ގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ ضمير متصل ގުޅުވާން

ޖެހެއެވެ.

☞ فِعْل ماضي ގައި هو ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ ضمير منفصل އެއްގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ ضمير متصل އެއް، فِعْل ގެ ފަހަތަށް ގުޅުވަންޖެހެއެވެ.

☞ ނަމަވެސް فِعْل مضارع ގައި ކޮންމެ ضمير منفصل އެއްގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ ضمير متصل އެއް فِعْل ގެ ފަހަތަށް ގުޅުވާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

☞ މިގޮތުން فِعْل مضارع ގެ ފަހަތަށް ضمير متصل އެއް ނުގުޅޭނީ هو، هي، أنتَ، أنا، نحن މި ضمير ތަކުގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ فِعْل ތަކުގައެވެ.

☞ ވީމާ މި ضمير ތަކުގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ فِعْل مضارع ގެ ފަހަތަށް ގުޅުވަންޖެހޭނީ ހަމައެކަނި مفعول ގެ މާނަ ދޭހަކުރުވާ ضمير متصل އެވެ.

މިކަން ކުރާނެ ގޮތުގެ ކުޑަ އެކީއެއް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(فِعْلُ) + (فاعلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضَمِير مُتَّصِل ގުޅިގެން ޖެހޭނަމަ އެ ضَمِير)
+ (مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل)

ފުރަތަމަ އަކުރަށް فِعْل ماضيގެ ޖުމްލަތަކެވެ. ދެން އަކުރަށް އެ ޖުމްލަ فِعْل مضارعއަކަށް ބަދަލުކޮށްލަމާތޯއެވެ.

މިސާލު ضَرَبْتُكَ ⇦ أَضْرِبُكَ (ކަލޭފުޅުގެ ގައިގައި އަހަރެން ޖަހަމެވެ.)

މިސާލު ضَرَبْنَاهُ ⇦ نَضْرِبُهُ (އަހަރެމެން އޭނާ ގައިގައި ޖަހަމެވެ.)

މިސާލު ضَرَبْتَنَا ⇦ تَضْرِبُنَا (ކަލޭ އަހަރެމެން ގައިގައި ޖަހައެވެ.)

މިސާލު ضَرَبَتْنَا ⇦ تَضْرِبُنَا (އޭނާ (އެ އަންހެން މީހާ) އަހަރެމެން ގައިގައި ޖަހައެވެ.)

މިސާލު ضَرَبَهُنَّ ⇦ يَضْرِبُهُنَّ (އޭނާ (އެ ފިރިހެން މީހާ) އެ އަންހެނުން ގައިގައި ޖަހައެވެ.)

هو، هي، أنتَ، أنا، نحن މި ضميرތަކުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ فِعْل مضارعގެ ފަރާތަށް ގުޅިގެންދާނީ ހަމައެކަނި مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެވެ. އިސްވެ ދިޔަ މިސާލުތަކުން ވިސްނައިލުމުން މިކަން ދޭހަވާނެއެވެ.

فِعْل ماضيގައި فِعْلގެ ފަހަތަށް ލުމާ أنتمގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއަކީ

ވެސް مفعولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلއެއް ޖެހުނަމަ أنتمގެ މާނަ

ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصلގެ ފަހަތަށް "و"އެއް އިތުރުކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް فِعْل

مضارعގައި މިފަދައިން ކަންތައް ކުރާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

މިސާލު ضَرَبْتُمُونِي ⇦ تَضْرِبُونَنِي (ކަލޭމެން އަހަރެން ގައިގައި ޖަހަނީއެވެ.)

فِعْلُ + أنتم (فاعل) + أنا (مفعول) = تَضْرِبُونَنِي

މިސާލު ضَرَبْتُمُوهُنَّ ⇦ تَضْرِبُونَهُنَّ (ކަލޭމެން އެ އަންހެނުންނަށް ގައިގައި

ޖަހަނީއެވެ.)

فِعْل ماضيގެ ފަހަތަށް فَاعِلގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ގުޅުވާލުމު

فَاعِلއަކީ نَحْنُކަމަށް ވާނަމަ فِعْلގެ އަސްލު ސުރުހުގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ

ސުކޫނެވެ. (ضَرَبْنَا މިސާލަކަށެވެ.) فِعْل ماضيގެ ފަހަތަށް مَفْعُولގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ

ضمير متصل ގުޅުވާލުމު مَفْعُولއަކީ نَحْنُކަމަށް ވާނަމަ އަދި فاعلއަކީ هوކަމުގައި

ވާނަމަ فِعْلގެ އަސްލު ސުރުހުގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ ފަތްޙައެވެ.

(ضَرَبَنَا މިގޮތަށެވެ.) ނަމަވެސް فِعْل مضارعގައި މިފަދަ ބަދަލުތަކެއް ނާންނާނެއެވެ.

މިސާލު　ضَرَبْنَاكَ ⇦ نَضْرِبُكَ (އަހަރެމެން ކަލޭ ގައިގައި ޖަހަމުވެ.)

މިސާލު　ضَرَبَنَا ⇦ يَضْرِبُنَا(އޭނާ (އެ ފިރިހެން މީހާ) އަހަރެމެން ގައިގައި ޖަހައެވެ.)

މިސާލު　ضَرَبَتْنَا ⇦ تَضْرِبُنَا (އޭނާ (އެ އަންހެން މީހާ) އަހަރެމެން ގައިގައި ޖަހައެވެ.)

التَّدْرِيْبُ 5.1 ތަރިޔަކުރުން 5.1

ތިރީގައިވާ فِعْل مَاضِي އާއި فِعْلُ مُضَارِع އަށް ބަދަލުކޮށްގެން ޖުމްލަ އެކުލަވާލާށެވެ!

مَفْعُولُ	فَاعِلُ	فِعْلُ	مَفْعُولُ	فَاعِلُ	فِعْلُ
(هُوَ)	(هُمْ)	(دَخَلَ)	(هُمَا)	(أَنَا)	(أَكَلَ)
(هِيَ)	(فَاطِمَةُ)	(كَتَبَ)	(هِيَ)	(مُحَمَّدٌ)	(شَرِبَ)
(هُمْ)	(هُمْ)	(ضَرَبَ)	(هُنَّ)	(أَنْتُمْ)	(سَأَلَ)
(هُوَ)	(هُمَا)*	(دَخَلَ)	(هِيَ)	(هُمْ)	(أَكَلَ)
(هِيَ)	(فَاطِمَةُ)	(كَتَبَ)	(هُوَ)	(نَحْنُ)	(شَرِبَ)
(هُمْ)	(هُمْ)	(ضَرَبَ)	(أَنْتُنَّ)	(هُنَّ)	(سَأَلَ)

* ދެ އަންހެނުން

ވ.ނަންބަރު		ނަންބަރު		ނަންބަރުކުރަން ބޭނުން	

އިތުރު މައުލޫމާތު

ضَرَبُوهَا ⇦ يَضْرِبُونَهَا (އެމީހުން އެ އަންހެނާ ގައިގައި ޖަހަނީއެވެ.)

أَكَلْنَهَا ⇦ يَأْكُلْنَهَا (އެމީހުން (އެ އަންހެނުންތަކެއް) އޭތި ކަނީއެވެ.)

أَكْرَمْنَاكُمْ ⇦ نُكْرِمُكُمْ (އަހަރެމެން ކަލޭމެންނަށް މާތްކަން ދިނީމެވެ.)

قَرَأْتِهِمَا ⇦ تَقْرَئِينَهُمَا (ކަލޭ (ތިޔަ އަންހެނާ) އެ ދެ އެއްޗި ކިޔަވަނީއެވެ.)

فَعَلْتَهُ ⇦ تَفْعَلُهُ (ކަލޭ (ތިޔަ ފިރިހެނާ) އެކަން ކުރަނީއެވެ.)

كَلَّمْنَا ⇦ يُكَلِّمُنَا (އޭނާ އަހަރެމެންނާ ވާހަކަދައްކަނީއެވެ.)

فَتَحْتُمَاهُ ⇦ تَفْتَحَانِهِ (ކަލޭމެން ދެމީހުން އޭތި ހުޅުވަނީއެވެ.)

عَلَّمَاكُمَا ⇦ يُعَلِّمَانِكُمَا (އެ ދެ މީހުން ކަލޭމެން ދެ މީހުންނަށް
އުނގަންނައިދެނީއެވެ.)

الدَّرْسُ السَّابِعُ ހަތްވަނަ ފިލާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ފިޢުލާއި ގުޅިގެން އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިލާވަޅުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

فِعل أمرގެ ވަޒަނަށް ދެވޭ ބަދަލު ނަންތައް އެނގުން

فِعْلُ مُضَارِعُގެ ވަޒަނަށް ދެވޭ، فَاعِلُގެ މާނަ ދަލާލަތްކުރާ ضَمِيْرُ مُتَّصِلُ

الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة
المخاطب	
أنتَ	...
أنتُما	ا
أنتُم	و
أنتِ	ي
أنتُما	ا
أنتُنَّ	نَ

އަމުރުކުރާނީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ފަރާތަކަށެވެ. ވާހަކަ ދައްކާ މީހާ އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް އަމުރެއް ނުކުރާނެއެވެ. މިއީ އާންމު އުސޫލެވެ. މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރުމެން ދަސްކުރާނީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ފަރާތަށް އަމުރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. ދުރުގައިވާ ފަރާތަކަށް އަމުރުކުރާނަމަ ބޭނުންކުރާ ހާއްސަ ގޮތެއް އޮވެއެވެ. އެގޮތް ތަފްސީލު އަންނަ ފިލާވަޅެއްގައި ގެނެސްދޭނަމެވެ. إِن شَاءِ الله.

- އަމުރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ އެއްލެ ފިރިހެނެއްކަމުގައި ވާނަމަ فعلގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް ضمير متصلއެއް ގުޅުވާލަން ނުޖެހޭނެއެވެ. فعلގެ ފުރަ އަކުރުގައި އޮންނާނީ ސުކޫނެވެ.

- އަމުރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ދެ ފިރިހެނުން ނުވަތަ ފިރިހެނަކާއި އަންހެނެއް ނުވަތަ ދެ އަންހެނުން ކަމުގައި ވާނަމަ فعلގެ އަސްލު ސުކޫނުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް أَنتُمَاގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ

ضمير متصل ކަމުގައިވާ ا ގެނުވަން ޖެހޭނެއެވެ. އޭރުން فعل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ އަބަޖިއްޔެވެ.

❖ އަމުރުކުރުވޭ ފަރާތަކީ މުޚާޠަބުކުރުވޭ ގިނަ ފިރިހެނުންނަށްކަމުގައި ނުވަތަ ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުންނަށް ކަމުގައި ވާނަމަ فعل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް أَنتُمْ ގެ މާނަ ދޭހަކުރުވޭ ضمير متصل ކަމުގައިވާ و ގެނުވަން ޖެހޭނެއެވެ. އޭރުން فعل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ އުބުޖިއްޔެވެ.

❖ އަމުރުކުރުވޭ ފަރާތަކީ މުޚާޠަބުކުރުވޭ އެއްމެ އަންހެނެއް ކަމުގައި ވާނަމަ فعل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް أَنتِ ގެ މާނަ ދޭހަކުރުވޭ ضمير متصل ކަމުގައިވާ ي ގެނުވަން ޖެހޭނެއެވެ. އޭރުން فعل ގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ އިބިޖިއްޔެވެ.

❖ އަމުރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ މުޚާޠަބުކުރެވޭ ގިނަ އަންހެނުންނަކަށް ކަމުގައި ވާނަމަ فعلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް أَنْتُنَّގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل ކަމުގައިވާ نَ ގުޅުވަން ޖެހޭނެއެވެ. އެހެން فعلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ ސުކޫނެވެ.

❐ ކަލިމައިގެ ހުރިހާ އަކުރެއް އެއީ އެ ކަލިމައިގެ އަސްލު އަކުރުތައް ކަމުގައިވާ އަދި ކަލިމައިގެ އަސްލު އަކުރުތަކުގެ އަދަދު ތިނެއް (03) ކަމުގައިވާ فِعلއެއް فِعل أمرއަކަށް ބަދަލުކުރާއިރު فعلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ އަކުރުތަކުގެ ކުރިއަށް ހަމްޒަތުލްވަޞްލެއް އިތުރުކުރަންޖެހެއެވެ. އެއަށްފަހު أَنْتَ ފިލިޖަހައި އެހެން ފަރާތަކަށް އަމުރުކުރާނަމަ، އަމުރުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل، فِعلގެ އަސްލު ސޫރަތުގައިވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް ގުޅުވާނީއެވެ. ހަމްޒަތުލްވަޞްލުގައި ފިލިޖެހުމުގައި ބަލާނީ ހަމްޒަތުލްވަޞްލުން ފެށިގެން ތިންވަނަ އަކުރުގެ ފިލިއަށެވެ. އެ އަކުރުގައި އަބަފިލި ނުވަތަ އިބިފިލި ވާނަމަ

ހަމްޒަތުލްވަޞްލުގައި ޒަރާސީ އިބިލިއްޖެވެ. އެ އަކުރުގައި އުބުޖިރި ވާނަމަ

ހަމްޒަތުލްވަޞްލުގައި ޒަރާސީ އުބުލިއްޖެވެ.

މިސާލު

	أَنْتَ	أَنْتُمَا	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُنَّ
فَعَلَ ⇦	اِفْعَلْ	اِفْعَلَا	اِفْعَلُوا	اِفْعَلِي	اِفْعَلْنَ
اِفْعَلْ	اِذْهَبْ	اِذْهَبَا	اِذْهَبُوا	اِذْهَبِي	اِذْهَبْنَ
فَعَلَ ⇦	اِفْعِلْ	اِفْعِلَا	اِفْعِلُوا	اِفْعِلِي	اِفْعِلْنَ
اِفْعِلْ	اِجْلِسْ	اِجْلِسَا	اِجْلِسُوا	اِجْلِسِي	اِجْلِسْنَ
فَعَلَ ⇦	أُفْعُلْ	أُفْعُلَا	أُفْعُلُوا	أُفْعُلِي	أُفْعُلْنَ
أُفْعُلْ	أُكْتُبْ	أُكْتُبَا	أُكْتُبُوا	أُكْتُبِي	أُكْتُبْنَ
فَعِلَ ⇦	اِفْعَلْ	اِفْعَلَا	اِفْعَلُوا	اِفْعَلِي	اِفْعَلْنَ
أُفْعُلْ	اِشْرَبْ	اِشْرَبَا	اِشْرَبُوا	اِشْرَبِي	اِشْرَبْنَ
فَعِلَ ⇦	اِفْعِلْ	اِفْعِلَا	اِفْعِلُوا	اِفْعِلِي	اِفْعِلْنَ
أُفْعُلْ	اِحْسِبْ	اِحْسِبَا	اِحْسِبُوا	اِحْسِبِي	اِحْسِبْنَ
فَعُلَ ⇦	أُفْعُلْ	أُفْعُلَا	أُفْعُلُوا	أُفْعُلِي	أُفْعُلْنَ
أُفْعُلْ	أُكْرُمْ	أُكْرُمَا	أُكْرُمُوا	أُكْرُمِي	أُكْرُمْنَ

03 އަކުރުގެ ވަޒަނަށް އައިސްޖެހުމާ فِعلގެ ގޮތުގައިމާ އަކުރުގައި ޒިރިރަހުގައި

ބަރާސީ فِعْلُ مُضَارِعއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާއިރު އެ އަކުރުގައި ޒަހިޔަގައިވާ

ފިއްޔަނެވެ. މިސާލު؛ ذَهَبَ - يَذْهَبُ - اِذْهَبْ/ جَلَسَ - يَجْلِسُ - اِجْلِسْ/

كَتَبَ - يَكْتُبُ - أُكْتُبْ

❒ ކަލިމައިގެ ހުރިހާ އަކުރެއް އެއީ އެ ކަލިމައިގެ އަސްލު އަކުރުތައް ކަމުގައިވާ އަދި ކަލިމައިގެ އަސްލު އަކުރުތަކުގެ އަދަދު ތިނެއް (03) ކަމުގައިވާ فِعلތައް ފިޔަވައި އެހެން فِعلއެއް فِعل أمرއަކަށް ބަދަލުކުރާނަމަ فِعلގެ އަސްލު ސުކޫނަކަށްވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތުން ދެވަނަ އަކުރުގައި ކިބިފިލި ޖަހާނީއެވެ. އަދި އަމުރުކުރާ ފަރާތަކީ أَنْتَ ކަމުގައި ވާނަމަ އެ ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގައި ސުކޫނުކުރާނީއެވެ. أَنْتَ ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކަށް އަމުރުކުރާނަމަ އެފަރާތެއްގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭ ضمير متصل، فِعلގެ އަސްލު ސުކޫނަކަށްވާ ކަލިމައިގެ ފަހަތުން ދުވާނީއެވެ. މިގެ ތަފްސީލު މި ފޮތުގެ ދެވަނަ ބައިގައި فِعلގެ ވަޒަންތައް ކިޔަވައިދޭ ފިލާވަޅުގައި ގެނެސްދޭނަމެވެ. إن شاء الله

الدَّرْسُ الثَّامِنُ އަށްވަނަ ފިލާވަޅު

الضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَة (ކަލިމަތާއި ގުޅިފައި އޮންނަ ބަދަލު ނަންތައް)

މި ފިލާވަޅުން ހާސިލުވާންޖެހޭ މިންވަރު؛

اسمއާއި حَرْفގެ ފަހަތުން ގުޅޭ ބަދަލު ނަންތައް އެނގުން.

اسم އާއި حرفގެ ފަހަތުން ގުޅޭ، ضمير متصل

الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة	الضّمائر المنفصلة	الضّمائر المتّصلة
الغائب		المخاطب		المتكلم	
هُوَ	ه	أنتَ	كَ	أنا	ي
هُما	هُمَا	أنتُما	كُمَا	نَحْنُ	نَا
هُم	هُمْ	أنتُم	كُمْ		
هِيَ	هَا	أنتِ	كِ		
هُما	هُمَا	أنتُما	كُمَا		
هُنَّ	هُنَّ	أنتُنَّ	كُنَّ		

☞ اسمއެއްގެ ފަހަތަށް اسمއެއް ގުޅުވުމުން އެ ޖުމުލަ މާނަކުރާނީ އެއްޗެއްގެ އެއްޗަކާ، ނުވަތަ މީހެއްގެ އެއްޗަކާ، ނުވަތަ މީހެއްގެ މީހަކާ މި ގޮތަށެވެ.

☞ މި ގޮތަށް اسمއެއްގެ ފަހަތަށް اسمއެއް ގުޅުވުމުން އާދޭ ތަރުތީބުން ފުރަތަމަ اسمއަށް ކިޔަނީ مُضَافُ (މިލްކުވެވޭ)އެވެ.

☞ ދެވަނަ اسمއަށް ކިޔަނީ مُضَافُ إِلَيْهِ (މިލްކުކުރާ)އެވެ.

☞ ދިވެހި ބަހުން މާނަކުރާނަމަ ފުރަތަމަ މާނަކުރާނީ مُضَافُ إِلَيْهِއެވެ. އެއަށްފަހު مُضَافُއެވެ. މިގޮތަށް މާނަކުރާއިރު ފުރަތަމަ ކަލިމައިގެ ފަހަތަށް "ގެ" އިތުރުކުރާނެއެވެ.

☞ مُضَافُ إِلَيْهِއަކީ ضمير متصلއެއް ކަމަށް ވާނަމަ އެ ضمير متصل އޮންނާނީ مُضَافُއާއި ގުޅުވާފައެވެ. ضمير متصل ފިޔަވައި އެހެން اسمއެއް ނަމަ އެ اسم އޮންނާނީ مُضَافُއާއި ވަކިންނެވެ.

މިސާލު "قَلَمُ الطَّالِبِ" (ދަރިވަރުގެ ގަލަން)

"قَلَمُهُ" (އޭނާގެ (ދަރިވަރުގެ) ގަލަން)

މިސާލު "كِتَابُ مُدَرِّسٍ" (މުދައްރިސެއްގެ ފޮތް)

"كِتَابُهُ" (އޭނާގެ ފޮތް/ މުދައްރިސުގެ ފޮތް)

މިސާލު "سَيَّارَةُ فَاطِمَةَ" (ފާޠިމާގެ ކާރު)

"سَيَّارَتُهَا" (އޭނާގެ ކާރު/ ފާޠިމާގެ ކާރު)

މިސާލު "أُمَهَاتُ الْمُؤْمِنِينَ" (މުއުމިނުންގެ މަންމައިން)

"أُمَّهَاتُهُمْ" (އެމީހުންގެ މަންމައިން/ މުއުމިނުންގެ މަންމައިން)

މިސާލު "حُقُوقُ النِّسَاءِ" (އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް)

"حُقُوقُهُنَّ" (އެމީހުންގެ ޙައްޤުތައް/ އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް)

މިސާލު "مِفْتَاحُ البَابِ" (ދޮރުގެ ތަޅުދަނޑި)

"مِفْتَاحُهُ" (އޭގެ ތަޅުދަނޑި/ ދޮރުގެ ތަޅުދަނޑި)

މިސާލު "مِفْتَاحُ بَابِ البَيْتِ" (ގޭގެ ދޮރުގެ ތަޅުދަނޑި)

"مِفْتَاحُ بَابِهِ" (ގޭގެ ދޮރުގެ ތަޅުދަނޑި)

☜ ޤުރުއާނުގައި އެއް مُضَافُ إِلَيْهِއަކަށްވުރެ ގިނައިންވެސް مُضَافُ إِلَيْهِއަޅުވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް مُضَافُ إِلَيْهِގެ ގޮތުގައި ضمير متصلއެއް އަންނާނީ އަބަދުވެސް ކަލިމައިގެ އެންމެ ފަހަތުގައެވެ. مُضَافُ إِلَيْهِގެ ގޮތުގައި ضمير متصلއެއް ގެންނާނީ ދެކަލިމަވުން ދިމަ ވަކިކަމެއްގައި އެ ލިބޭތީ ނުވަތަ އެ އިއްތިސާލު ވަކަކާ ދެކޮޅުވުމަކީ ވާނުމެއެވެ.

☜ مُضَافُ إِلَيْهِއަކީ އަބަދުވެސް އިޢުރާބުގެ ހާލަތުގައިވާ އިސްމެކެވެ. ނަމަވެސް مُضَافُ إِلَيْهِގެ ގޮތުގައި އޮންނަ ضمير متصلގައި އިޢުރާބު އޮންނާނީ ފޮރުވިފައެވެ.

☜ مُضَافُގައި ހިނގާ ޤަވާޢިދު ޤުރުއާނުގައި އެކިގޮތަށް ބަލާލުމަށް ބަހާލައިލަމެވެ. ހިނގާ ޤަވާޢިދުގައި އަދި ޤަވާޢިދުތަކުގެ ތަފްސީލު މި ފޮތުގެ ފަސްވަނަ ބައިގައި ގެނެސްދޭނަމެވެ. إن شاء الله.

☞ حَرْفُ جَرُّގެ ފަހަތުން ضمير متصلއައުން ގުޅުވާނަމަވެސް އަމަލުކުރާނީ

اسمގެ ފަހަތުން ضمير متصل ގުޅުވުމުގައި އަމަލުކުރި ގޮތަށެވެ.

މިސާލު "عَلَى مِنْضَدَةٍ" (މޭޒުގެ މަތީގައި)

"عَلَيْهَا" (އޭގެ މަތީގައި/ މޭޒުގެ މަތީގައި)

މިސާލު "مِنْ مُحَمَّدٍ" (މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން)

"مِنْهُ" (އޭނާގެ ފަރާތުން/ މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން)

މިސާލު "مِنْ مُحَمَّدٍ وَحَامِدٍ" (މުޙައްމަދާއި ޙާމިދުގެ ފަރާތުން)

"مِنْهُمَا" (އެ ދެ މީހުންގެ ފަރާތުން/ މުޙައްމަދާއި ޙާމިދުގެ ފަރާތުން)

މިސާލު "فِي البَيتِ" (ގޭގައި)

"فِيهِ" (އެތާގައި/ ގޭގައި)

މިސާލު "إِلَى الْكُلِّيَّةِ" (ކުއްލިއްޔާއަށް)

"إِلَيْهَا" (އެތަނަށް/ ކުއްލިއްޔާއަށް)

އިތުރު މައުލޫމާތު

ތިރީގައި އެވަނީ إلى، عَلى، مِن، لِ، مَعَ، فِي، عَنْ މި އަކުރުތަކާ ވަކިވަކިން ضمير متصل ގުޅުވައިގެން ބޭނުންކުރާނެގޮތެވެ.

الضمائر المنفصلة	الضمائر المتصلة	إلى	عَلى	مِن	لِ	مَعَ	فِي	عَنْ
هُوَ	ه	إِلَيْهِ	عَلَيْهِ	مِنْهُ	لَهُ	مَعَهُ	فِيهِ	عَنْهُ
هُما	هُما	إِلَيْهِمَا	عَلَيْهِمَا	مِنْهُمَا	لَهُمَا	مَعَهُمَا	فِيهِمَا	عَنْهُمَا
هُم	هُم	إِلَيْهِمْ	عَلَيْهِم	مِنْهُمْ	لَهُمْ	مَعَهُمْ	فِيهِمْ	عَنْهُمْ
هِيَ	ها	إِلَيْهَا	عَلَيْهَا	مِنْهَا	لَهَا	مَعَهَا	فِيهَا	عَنْهَا
هُما	هُما	إِلَيْهِمَا	عَلَيْهِمَا	مِنْهُمَا	لَهُمَا	مَعَهُمَا	فِيهِمَا	عَنْهُمَا
هُنَّ	هُنَّ	إِلَيْهِنَّ	عَلَيْهِنَّ	مِنْهُنَّ	لَهُنَّ	مَعَهُنَّ	فِيهِنَّ	عَنْهُنَّ
أنتَ	كَ	إِلَيْكَ	عَلَيْكَ	مِنْكَ	لَكَ	مَعَكَ	فِيكَ	عَنْكَ
أنتُما	كُما	إِلَيْكُمَا	عَلَيْكُمَا	مِنْكُمَا	لَكُمَا	مَعَكُمَا	فِيكُمَا	عَنْكُمَا
أنتُم	كُم	إِلَيْكُمْ	عَلَيْكُمْ	مِنْكُمْ	لَكُمْ	مَعَكُمْ	فِيكُمْ	عَنْكُمْ
أنتِ	كِ	إِلَيْكِ	عَلَيْكِ	مِنْكِ	لَكِ	مَعَكِ	فِيكِ	عَنْكِ
أنتُما	كُما	إِلَيْكُمَا	عَلَيْكُمَا	مِنْكُمَا	لَكُمَا	مَعَكُمَا	فِيكُمَا	عَنْكُمَا
أنتُنَّ	كُنَّ	إِلَيْكُنَّ	عَلَيْكُنَّ	مِنْكُنَّ	لَكُنَّ	مَعَكُنَّ	فِيكُنَّ	عَنْكُنَّ
أنا	يْ	إِلَيَّ	عَلَيَّ	مِنِّي	لِي	مَعِي	فِيَّ	عَنِّي
نَحْنُ	نا	إِلَيْنَا	عَلَيْنَا	مِنَّا	لَنَا	مَعَنَا	فِينَا	عَنَّا

އިތުރު މަޢުލޫމާތު

ތިރީގައި އެވަނީ ބަހެއް ފަހަތަށް اسمގެ مضاف إليهއެއްގެ ގޮތުގައި ضمير متصل ގުޅުވައިގެން ބޭނުންކުރާނެގޮތެވެ.

الضمائر المنفصلة	الضمائر المتصلة	قَلَمٌ	كِتابٌ	مَدْرَسَةٌ	كُرْسِيٌّ	بيتٌ	مُدَرِّسٌ	دَرَّاجَةٌ
هُوَ	ه	قَلَمُهُ	كِتابُهُ	مَدْرَسَتُهُ	كُرْسِيُّهُ	بَيتُهُ	مُدَرِّسُهُ	دَرَّاجَتُهُ
هُما	هُما	قَلَمُهُمَا	كِتابُهُمَا	مَدْرَسَتُهُمَا	كُرْسِيُّهُمَا	بَيتُهُمَا	مُدَرِّسُهُمَا	دَرَّاجَتُهُمَا
هُم	هُمْ	قَلَمُهُمْ	كِتابُهُمْ	مَدْرَسَتُهُمْ	كُرْسِيُّهُمْ	بَيتُهُمْ	مُدَرِّسُهُمْ	دَرَّاجَتُهُمْ
هِيَ	ها	قَلَمُهَا	كِتَابُهَا	مَدْرَسَتُهَا	كُرْسِيُّهَا	بَيتُهَا	مُدَرِّسُهَا	دَرَّاجَتُهَا
هُما	هُما	قَلَمُهُمَا	كِتابُهُمَا	مَدْرَسَتُهُمَا	كُرْسِيُّهُمَا	بَيتُهُمَا	مُدَرِّسُهُمَا	دَرَّاجَتُهُمَا
هُنَّ	هُنَّ	قَلَمُهُنَّ	كِتَابُهُنَّ	مَدْرَسَتُهُنَّ	كُرْسِيُّهُنَّ	بَيتُهُنَّ	مُدَرِّسُهُنَّ	دَرَّاجَتُهُنَّ
أنتَ	كَ	قَلَمُكَ	كِتَابُكَ	مَدْرَسَتُكَ	كُرْسِيُّكَ	بَيتُكَ	مُدَرِّسُكَ	دَرَّاجَتُكَ
أنتُما	كُما	قَلَمُكُمَا	كِتابُكُمَا	مَدْرَسَتُكُمَا	كُرْسِيُّكُمَا	بَيتُكُمَا	مُدَرِّسُكُمَا	دَرَّاجَتُكُمَا
أنتُم	كُم	قَلَمُكُمْ	كِتَابُكُمْ	مَدْرَسَتُكُمْ	كُرْسِيُّكُمْ	بَيتُكُمْ	مُدَرِّسُكُمْ	دَرَّاجَتُكُمْ
أنتِ	كِ	قَلَمُكِ	كِتَابُكِ	مَدْرَسَتُكِ	كُرْسِيُّكِ	بَيتُكِ	مُدَرِّسُكِ	دَرَّاجَتُكِ
أنتُما	كُما	قَلَمُكُمَا	كِتابُكُمَا	مَدْرَسَتُكُمَا	كُرْسِيُّكُمَا	بَيتُكُمَا	مُدَرِّسُكُمَا	دَرَّاجَتُكُمَا
أنتُنَّ	كُنَّ	قَلَمُكُنَّ	كِتَابُكُنَّ	مَدْرَسَتُكُنَّ	كُرْسِيُّكُنَّ	بَيتُكُنَّ	مُدَرِّسُكُنَّ	دَرَّاجَتُكُنَّ
أنا	يْ	قَلَمِي	كِتَابِي	مَدْرَسَتِي	كُرْسِيِّي	بَيتِي	مُدَرِّسِي	دَرَّاجَتِي
نَحْنُ	نا	قَلَمُنَا	كِتَابُنَا	مَدْرَسَتُنَا	كُرْسِيُّنَا	بَيتُنَا	مُدَرِّسُنَا	دَرَّاجَتُنَا

ނިންމުން

މި ފޮތުގައި ހިމެނުމަށް އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރި މިންވަރު ފުރިހަމަކުރެވުނުގެ ހެޔޮ ތައުފީޤު ދެއްވިކަމަށްޓަކައި اللهއަށް ޝުކުރުން ހަމްދާއި ޝުކުރުކުރަމެވެ. އަޅުގަނޑުގެ އުއްމީދަކީ اللهގެ ހެޔޮ ތައުފީޤާއިއެކު އަވަސް މުސްތަޤުބަލެއްގައި މި ފޮތުގެ ފަސްވަނަ ބައި ވުޖޫދަށް ގެނައުމެވެ. އަދި މި ފުރުސަތުގައި މިފަދަ ފޮތްތަކެއް ތައްޔާރުކުރުމަށް އަޅުގަނޑަށް ހިއްވަރުދީ އެހީތެރިވި އަޚުންނާއި އުޚުތުންނަށް ހާއްސަ ޝުކުރެއް ދަންނަވަމެވެ.

ދުޢާއަކީ މި ފޮތުގެ ބޭނުންހިފާ ކޮންމެ އަޚަކާއި އުޚުތަކަށްވެސް މި ފޮތުން އެކަށީގެންވާ ފުރިހަމަ ފައިދާއެއް ހާސިލުވާނެ ގޮތް މާތް الله މިންވަރުކުރައްވާށިއެވެ. އާމީން...

١١ ޛުލްޙިއްޖާ ١٤٣٦

25 ސެޕްޓެމްބަރ 2015

-ހާޝިމް މޫސާ-